Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-йил чиқиши № 184 (5277).

19 СЕНТЯБРЬ ПАЙШАНБА

1974 йил.

Баҳоси 2 тийин.

ПОЙТАХТ ОБЛАСТИ ЮБИЛЕЙ ВАХТАСИДА ● ПАХТАЗОР — МАРДУ МАЙДОНЛАР ЖАСОРАТ КЎРСАТАДИГАН МЕҲНАТ ФРОНТИ ● ШУ КУНЛАРДА ҲАММАНИНГ ЎРНИ ДАЛАДА БЎЛМОҒИ КЕРАК ● ТЕРИМДА ИШТИРОК ЭТАЁТГАН БАРЧА КИШИЛАРГА ҚУЛАЙ ШАРТ-ШАРОИТЛАР ЯРАТИБ БЕРАЙЛИК ● КУНДАЛИК ЙИҒИМ-ТЕРИМ СУРЪАТИНИ ТОБОРА ОШИРАЙЛИК.

МАШИНА ТЕРИМИ — ХИРМОН УНУМИ

АЗАМАТ, САХИЙ ҚАЛБЛИ ПАХТАКОРЛАРИМИЗ ҳаётида ҳозирги кеча-кундузлар ўзгача маъно кашф этмоқда. Пешана тери, юрак ҳарорати билан етиштирилган мўл-кўл пахта ҳосилини тезроқ, нес-нобудсиз йиғиб-териб олиш учун бошланган умумхалқ сафарбарлиги тобора авж олмоқда. План ва мажбуриятларни муддатидан барвақт адо этишга бел боғлаган район ва хўжаликларнинг раҳбарлари, ҳар гектар ердан 35—40—50 центнердан хирмон кўтаришни чоғлаб турган бригада ва звено бошлиқлари, бепоён далаларда жавлон ураётган «пўлат от»ларнинг суворийлари, кўпмингкилограммчи серғайрат теримчи қизлар дилларида ягона орзу, ягона мақсад билан яшамоқдалар. Улар партия ва ҳукуматимиз олдида кўпроқ пахта етиштириб бериш юзасидан берган юксак ваъдаларимизни тезроқ оқлашимиз, жонажон республикамизнинг олтин тўйига тоғ-тоғ «оқ олтин» хирмонларидан тўёналар тайёрлашимиз ҳам қарз, ҳам фарз демоқдалар.

Маълумки, улкан пахта хирмони учун курашда машина терими алоҳида ўрин тутади. Шу боисдан Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг «Республика колхозлари, совхозлари ва тайёрлов пунктларининг 1974 йилги пахта ҳосилини териш ва тайёрлашга ҳозирлиги тўғрисида»ги қарори жуда катта аҳамиятга эга бўлди. Унда пахтакорларимизнинг бу йилги мавсумдаги вазифалари, машина терими юзасидан амалга оширилиши лозим бўлган тадбирлари яна бир карра очиқ-ойдин белгилаб берилди.

Мазкур қарорга жавобан пойтахт областининг пахтакор районлари, колхоз ва совхозлари пахта терими кампаниясига пухта тайёргарлик кўрдилар. Бу масала область партия комитетининг бюросида муҳокама қилинди. Ҳосилнинг асосий қисмини механизмлар ёрдамида териб олиш, машина теримини намунали ташкил этиш ва механик-ҳайдовчилар ўртасида социалистик мусобақани кенг авж олдириш юзасидан қатор тадбирлар амалга оширилди. Шундай қилиб ҳамма жойда деҳқонларимиз учун масъулиятли давр — пахта йиғим-теримига пухта ҳозирлик билан киришилди. Дастлабки тонналар пахта пунктларига элтилди. Эндиликда суръат кун сайин ошиб бормоқда. Далалар дарғаси бўлмиш марду-майдон механизаторларимизнинг ғайрат ва шижоат, маҳорат ва матонат, мурувват ва жасорат кўрсатадиган пайтлари етиб келди.

Республикамизнинг 5 миллион тонналик улкан хирмонига муносиб ҳисса қўшишга аҳду-паймон қилган областимизнинг донгдор заршунослари бу йил она-Ватанга 420 минг тонна Тошкент «оқ олтин»ини етказиб беришга азму-қарор этдилар. Бу улкан ҳосилнинг 300 минг тоннаси механизмлар ёрдамида териб олинади. Йил ўн икки ой қилинган фидокорона меҳнатнинг самараси бўлмиш бўлиқ дурдоналарни тез ва соз териб олишда областимиз далаларида мингга яқин «зангори кема» кечаю кундуз икки сменада ишлайди.

Ҳозирги қизғин, ҳаяжонли ва завқли дамларда донгдор колхоз ва совхозларнинг, пешқадам бригада ҳамда звеноларнинг, новатор механизаторларнинг бошлаган ватанпарварлик ташаббуслари, ўтган йилларда тўплаган қимматли тажрибалари жуда катта фойда беришини унутмаслигимиз, бундай илғор иш усулларини ҳамма жойларда жорий қилишга ҳаракат қилишимиз керак. Областимизда бундай хўжаликлар, бригада ва звенолар, механик-ҳайдовчилар кўплаб топилади.

Қуйи Чирчиқ районидаги Ленин орденли «Ўзбекистон ССР беш йиллиги» совхози коллективининг 1974 йилда пахта ҳосилини машиналарда териш бўйича белгилаган тадбирлари диққатга сазовордир. Совхоз олтинпазлари беш йилликнинг белгиловчи йилида мамлакатимиз пахта хирмонига ўзларининг 16 минг 500 тонналик «оқ олтин»лари билан муносиб ҳисса қўшишга бел боғладилар. Ҳар гектар ердан 41 центнердан ҳосил олиш учун юриш бошладилар. Совхоз механизаторлари бу йил ҳар бир агрегат билан 150 тоннадан, яъни ўтган йилдагига қараганда 10 тоннадан кўп пахта теришга ваъда бердилар. Бу деган гап жами ҳосилнинг 95 проценти машиналарда, ҳар агрегат билан кунига 9—10 тоннадан пахта терилади, кунига давлатга йиллик планга нисбатан 6—7 процент, баъзи кунлари эса 10 процентга етказиб пахта топширилади ва оқибат натижада 20 иш кунида буткул ҳосил йиғиб-териб олинади демакдир.

Областимиздагина эмас, балки иттифоқимизда ном чиқарган Э. Алиев, С. Усеинов, М. Ковалева, Х. Эргашев, К. Азимов, Т. Раҳимбердиев, А. Аҳмедов, Н. Шокирбоев сингари «зангори кема» капитанлари ва уларнинг издошлари ҳар йили қувончли натижаларни қўлга киритиб келмоқдалар. Бу йил улар ўзларининг машиналари билан 150—200—250 тонналаб, ҳатто ундан ошириб пахта териб берадилар.

Машина терими — хирмон унуми, деб бежиз айтилмайди. Машина теримини унумли қилиш эса пахта билан боғлиқ бўлган ҳар бир масъул ходимнинг, ҳар бир меҳнаткашнинг ўзига боғлиқдир. Бунинг учун энг аввало ҳар бир хўжаликда машина теримини илмий асосда ташкил этишимиз, агрегатларнинг икки сменада узлуксиз ишлашини таъминлашимиз, механик-ҳайдовчиларнинг масъулиятини тобора оширишимиз керак. Машиналар зарур пайтда ишдан чиқиб, салт туриб қолмасликлари учун ҳар бир группада нормал ишни таъминловчи созловчилар бўлиши зарур. Улар агрегатларнинг иш органлари — шпинделлар, шчеткалар, вентилятор қайишлари ва бошқа узелларини вақти-вақти билан кўздан кечириб туришлари, шу тариқа машиналарнинг доимий ҳаракатда бўлишига эришишлари талаб қилинади. Механизатор ва созловчилар ихтиёрида бўлган кўчма устахоналарда эса ҳамиша зарур эҳтиёт қисмлари тахт қилиб қўйилган бўлиши керак.

Машиналарнинг технологик жараёнларига алоҳида эътибор қилиш билан бир қаторда, механизаторлар учун қулай моддий-маиший шарт-шароитлар яратиб бериш, улар саломатлиги ҳақида қайғуриш, рағбатлантириш қоидаларига тўлиқ риоя этиш, маданий хизматни яхши ташкил этиш факторларини ҳам унутмаслигимиз лозим.

Жойлардаги партия, совет касаба союз, комсомол ташкилотлари хўжалик раҳбарлари билан биргаликда йиғим-терим даврида социалистик мусобақанинг ошкорлиги ва таъсирчанлигини таъминлашлари, мусобақа якунларини ҳар беш ёки ўн кунда якунлаб туришлари, шу тариқа ҳар бир агрегат, ҳар бир механизаторнинг унумли ишлашига эришишлари лозим.

КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларини ва тўққизинчи беш йилликнинг улуғвор режаларини оғишмай амалга ошираётган ўзбек пахтакорлари учун 1974 йил алоҳида йилдир. Шу кунларда номлари тилларда достон бўлган саховатли пахтакорларимиз Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг шонли ярим асрлик олтин юбилейини муносиб меҳнат зафарлари билан кутиб олиш учун, ваъда қилинган «оқ олтин» ҳосилини етказиб бериш учун, мамлакатимиз омборларини пахтага тўлдириш учун бутун имкониятларини сафарбар этмоқдалар. «Совет кишилари Ўзбекистоннинг меҳнатига баҳо бераётганларида унинг серғайрат ва моҳир пахтакорларини ҳар доим яхши сўзлар билан эсга оладилар. Мўл ҳосил етиштириб, уни териб олиш учун пахтакор нақадар қаттиқ меҳнат қилаётганлигини, ўз ишига нечоғлик кўп меҳр қўйганлигини биламиз», — деган эди КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев.

Пахтакор ва механизатор ўртоқлар! «Оқ олтин»дан тоғ-тоғ хирмон уюб жонажон Коммунистик партиямизни, гулгун она-Ватанимизни ва баҳодир халқимизни хушнуд этайлик. Республикамиз ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллик тўйини ғалаба рапортлари билан кутиб олайлик.

Юбилей хирмонига файзу барака!

Урта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз механизаторлари йиғим-теримни намунали ўтказиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Колхознинг илғор механизатори Жаҳонали Абдужабборов (юқорида) бу йилги мавсумда 150 тоннадан ортиқ пахта теришга аҳд қилган.

Шу кунларда Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхозининг кўпгина чевар теримчилари 100—150 килограммга етказиб пахта топширмоқдалар. Гулпоша Ражабова ҳам ана шу илғорлардан бири. Суратда: Г. РАЖАБОВА.

А. Абалян ва Ҳ. Аввалов фотолари.

ЮБИЛЕЙ ХИРМОНИГА

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА ШУ ЙИЛ 18 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Халқ хўжалик планига нисбатан процент ҳисобида)

Биринчи стун — бир кунлик ўсиш, иккинчи стун — мавсум бошидан бери, учинчи стун — машина терими — бир кунлик ўсиш, тўртинчи стун — мавсум бошидан бери

Янгийўл	1,18	8,55	—	0,09
Чиноз	1,34	6,37	0,32	0,38
Бекобод	0,89	6,13	0,20	0,20
Пискент	1,53	5,52	1,22	1,88
Бўка	1,30	5,07	1,03	1,03
Юқори Чирчиқ	1,09	3,18	0,88	1,20
Урта Чирчиқ	0,62	2,67	0,33	0,50
Оққўрғон	0,48	2,10	0,03	0,04
Қуйи Чирчиқ	0,07	0,34	—	—
Область бўйича	0,91	4,29	0,45	0,59

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА МАККАЖЎХОРИ ДОНИ ТОПШИРИШ БЎЙИЧА ШУ ЙИЛ 18 СЕНТЯБРГАЧА БЎЛГАН МАЪЛУМОТ

(Биринчи стун — топшириқ тонна ҳисобида, иккинчи стун — бир кунда топширилган тонна, учинчи стун — топшириққа нисбатан процент ҳисобида).

Урта Чирчиқ	1250	4	102,3
Бўстонлиқ	730	—	100,3
Оҳангарон	1270	—	99,0
Чиноз	1000	8	97,7
Калинин	800	35	96,6
Оржоникидзе	580	44	95,4
Бўка	1220	18	93,1
Юқори Чирчиқ	1500	7	92,4
Пискент	900	20	91,9
Бекобод	1350	24	90,7
Қуйи Чирчиқ	1640	51	89,4
Оққўрғон	1700	64	88,2
Янгийўл	1060	104	87,7
Область бўйича	15000	379	93,6

МЕХАНИЗАЦИЯ — ҚАНОТИМИЗ

Жумабой Абдураззоқов ўн беш йилдан бери механизаторлик қилади. У ўтган йили колхозимиздаги 6-бригада даласида ишлаб ерларнинг нотекислигига қарамай 110 тонна пахтани «зангори кема» бункеридан тўкиб, ҳамкасбларини хурсанд қилган эди.

Жумабойнинг бу йилги аҳди яна ҳам катта. 200 тонна пахта теришга сўз берган. «Қия ерлардаги пахтани ҳам бу йил машина билан териб оламан» деяпти у. Мана бир неча кундирки, у теримга тайёрланаяпти. Колхозимизда Жумабой каби нотекис ерларда техникани сифатли ишлатишга аҳд қилган механизаторларимиз кўпайиб бормоқда.

Шуниси қувончлики, кейинги йилларда пахтани, бизнинг шароитда машина билан териш учун анчагина ишлар қилинди. Йиғим-терим тамомланиши биланоқ ерлар текисланадиган бўлиб қолди. Авваллари ялпи ҳосилнинг 18—20 процентигина машиналар билан йиғиштириб олинарди. Эндиликда бу суръат орқада қолиб кетди. Айниқса, ўтган йили механизаторларимиз яхши ишлашди. Пландаги 850 тонна ўрнига 1108 тонна пахтани, ёки ҳосилнинг 50 процентдан кўпроғини техника ёрдами билан йиғиштириб олинди.

Бу йил далаларимизда 18 та терим машиналари ишлайди. Ҳар бир «зангори кема»ни тажрибали механизаторлар бошқаришади. Улар ишни икки сменада олиб боришади. 18 та машина учун 36 механик-ҳайдовчи бириктиб қўйилган.

Биз механик-ҳайдовчилар ўртасида тушунтириш ишларини олиб бордик. Пахтани нобуд қилмай, қисқа муддатда йиғиштириб олиш, сортларини бузмаслик ва илғорларни рағбатлантириш учун қатор чоралар белгиланди. Механизаторлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, ҳар бири конкрет мажбурият олди. 850 тонна ўрнига 1200 тонна пахтани териш режаларини ишлаб чиқдик.

Колхоз правлениеси ва партия ташкилоти илғор механизаторлар ўртасида социалистик мусобақани кенг авж олдиради. Шу билан бирга уларнинг бажараётган ишларини якунлаб боради. Зиммага олинган мажбуриятни олдин бажарган бригадага битта енгил автомашина сотилади.

Ҳар гектар ердан 40 центнердан ошириб пахта топширган бригада колхозимизда таъсис этилган Назарали Ниёзов номли биринчи мукофотга тақдим этилиб, пул билан тақдирланади. 38 центнердан ошириб пахта топширган бригадага Назарали Ниёзов номли иккинчи даражали пул мукофоти берилади. Теримда фаол қатнашаётган колхозчиларга икки маҳал иссиқ овқат бериш кенг йўлга қўйилди. Дала шийпонларида кўчма савдо дўконлари ташкил этилди.

Ҳар беш кунда қилинган ишлар якунланади. Мусобақада ғолиб чиққан ва энг кўп пахта топширган бригада коллективига бир бош қўй, 30 килограмм гуруч ва бошқа ош масаллиғлари берилади. Бундан ташқари, ҳар беш кунда энг яхши кўрсаткичга эришган механизаторга 30 сўм, иккинчи ўринни эгаллаганга 20 сўм ва учинчи ўринни эгаллаганга эса 15 сўм пул мукофоти берилади. Шу билан бирга ўша илғор механизатор шарафига Қизил байроқ кўтарилади.

Биз техникадан самарали фойдаланиб, бутун куч ва ғайратимизни ишга соламиз. Терилган «оқ олтин»ни пешмапеш қабул пунктларига жўнатиб, 10 октябргача планимизни, 19 октябргача эса ҳар гектар ердан 36 центнердан пахта топшириб, зиммамизга олган социалистик мажбуриятимизни бажарамиз.

Ф. МАДАЛИЕВ
Янгийўл районидаги Н. Ниёзов номли колхознинг раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони.

ПАХТА ИШҚИДА

Далаларда чаноқлар чамандек очилиб турибди. Пахта ишқи билан яшаётган деҳқонлар етиштирилган ҳосилни тез ва соз йиғиб-териб олишга киришдилар. Қишлоқдаги ҳар бир киши юбилей хирмонига муносиб ҳисса қўшиш ҳаракатида далага, пахта теримига отланмоқда.

Бекобод районидаги 3-«Далварзин» совхозининг С. Имомқулов бошлиқ звеносида терим ишлари қизғин тус олган. Деҳқонлар бу йил ҳар гектар ердан 24,5 центнер ўрнига 40 центнердан дурдона етиштиришга аҳд қилганлар. Далаларда мажбуриятга яраша ҳосил тўпланди. Шу кунларда етиштирилган ҳосилни йиғиб-териб олиш ишлари тобора қизитилмоқда.

Кўпмингкилограммчи теримчилардан З. Абдуллаева, З. Пиримқулова, П. Ҳатамовалар ҳар куни 100—150 килограммдан «оқ олтин» термоқдалар.

К. МАВЛОНОВ.

ХИРМОНГА БАРАКА

Чиноз районининг илғор колхозлари пахта ҳосилини барвақт етиштиришга эришиб, ғўзаларни сифатли дефолиация қилиб, машина теримини бошлаб юбордилар.

Карл Маркс номли колхознинг Сунnат Тошхўжаев бошлиқ бригадаси районда биринчи бўлиб машина теримига киришди. Самад Сатторов, Ҳусан Алимов, Олим Каримов Мирза Ҳайдаров каби механизаторлар теримнинг биринчи кунида ўз агрегатлари бункеридан 1,5—2 тоннадан пахта тўкдилар.

Бу механизаторларнинг ҳар бири мавсумда 200—250 тоннадан пахта теришга аҳд қилганлар. Колхозда 22 та терим машинаси бўлиб, уларнинг ҳаммаси дала шийпонларига келтириб қўйилди. 20 сентябрдан бошлаб машинада пахта териш оммавий равишда бошлаб юборилади. Колхоз механизаторлари ҳосилнинг 90 процентини машинада териб олишга сўз берганлар.

ФИНЛЯНДИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ УРХО КЕККОНЕН ЖАНОБ ОЛИЙЛАРИГА

Ҳурматли президент жаноблари!

Финляндиянинг урушдан чиққанлигига бугун 30 йил тўлади. Совет Иттифоқи ва Финляндия халқлари 1944 йил сентябрь кунларида узоқ вақт кутилган тинчлик шароитида самарали, ҳар тарафлама ҳамкорлик қилиш имкониятига эга бўлдилар.

Совет Иттифоқи Финляндиянинг давлат сифатидаги мустақиллиги эътироф этилган Ленин имзо чеккан декретдан бошлаб, ҳамма вақт ўзининг ғарбий-шимолдаги қўшниси билан ҳамжиҳатликка эришишга интилиб келди. Аммо, 1944 йил кузидан бошлаб мамлакатларимиз ўртасидаги муносабатларда яхшилик сари аниқ силжиш рўй берди. Ўтган 30 йил мобайнида СССР ва Финляндия халқларининг, уларнинг давлат арбоблари ва жамоат ташкилотларининг кунт билан қилган ҳаракати натижасида ҳозирги вақтда Совет—Финляндия муносабатлари учун характерли бўлиб қолган юксак даражадаги ишонч ва ҳамкорликка эришилди.

Дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисида 1948 йилда имзоланган шартнома бу борада ҳал қилувчи роль ўйнади. Эндиликда биз яна шуни чуқур мамнуният билан таъкидлаб ўта оламизки, 1948 йилги шартнома Финляндиянинг ва СССР ғарби-шимолий чегараларининг хавфсизлигини таъминлаб турган, шимолий Европадаги бутун вазиятга яхши таъсир кўрсатаётган асосий омил бўлиб қолди. Шартноманинг барча қоидалари Умумевропа хавфсизлиги системасининг муҳим элементидир. Умумевропа хавфсизлиги системасини барпо этиш эса, Европадаги барча давлатларнинг муштарак ишидир.

Финляндиянинг тинчликсевар ташқи сиёсат йўли — 1944 йилнинг кузида пойдевори қурилган «Паасикиви—Кекконен йўли» мамлакатингизга халқаро майдонда муносиб обрў-эътибор келтирди. Жаҳон жамоатчилиги хавфсизлик ва ҳамкорлик масалалари юзасидан Умумевропа кенгашига тайёргарлик кўриш ва уни ўтказишда Финляндиянинг конструктив фаолиятига юксак баҳо бермоқда. Шимолий Европада ядросиз зона вужудга келтириш тўғрисида ва шу районда мустаҳкам тинчликни таъминлаш ҳақида Финляндия илгари сурган таклифларнинг муҳим ва актуал эканлигини ҳам таъкидлаб ўтмоқчимиз.

СССР билан Финляндия ўртасида тинмай ривожланиб бораётган самарали ҳамкорлик социал-иқтисодий тузумлари турлича бўлган давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларини амалга оширишнинг ёрқин намунасидир. Совет Иттифоқи билан Финляндия шу принципларга амал қилиб, сиёсий, иқтисодий, маданий соҳадаги ва бошқа соҳалардаги муносабатларини муваффақиятли ривожлантирмоқда. Ҳамкорлик ва алоқаларнинг энг хилма-хил шаклларини ҳар тарафлама ривожлантириш учун мамлакатларимиз яхши истиқболга эга, деб ҳозир комил ишонч билан айтиш мумкин.

Сиз президент жанобларининг Совет Иттифоқи билан дўстликни мустаҳкамлаш ишига шахсан доимо қўшаётган муҳим ҳиссангизни биз юксак қадрлаймиз.

Мана шу тарихий кунда биз дўст Финляндия халқига ва шахсан Сизга президент жаноблари, совет халқи номидан, СССР Олий Совети Президиуми ва ҳукумати номидан муваффақиятлар ва равнақ тилаб, билдирган самимий истакларимизни йўллаймиз.

Ишонамизки, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи билан Финляндия Республикаси ўртасида дўстлик ва самарали ҳамкорлик 1948 йилги шартнома асосида борган сари кучаяди ва кенгаяди, совет ва фин халқларининг манфаатлари йўлида бундан кейин ҳам ривожланаверади ва мустаҳкамланаверади, Европада ва бутун дунёда тинчлик ва ҳамкорликни кучайтиришга кўмаклашади.

Л. БРЕЖНЕВ. Н. ПОДГОРНИЙ. А. КОСИГИН.

А. Н. КОСИГИН БАНГЛАДЕШ МИНИСТРИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Совет ҳукуматининг таклифига биноан расмий визит билан Москвага келган Бангладеш Халқ Республикаси Молия министри Тожиддин Аҳмадни 17 сентябрда Кремлда қабул қилди.

Суҳбат давомида Совет Иттифоқи билан Бангладеш ўртасида дўстона ҳамкорликни янада ривожлантириш ва мустаҳкамлаш масалалалари муҳокама қилинди.

Самимий вазиятда ўтган суҳбатда Совет томонидан — СССР Молия министри В. Ф. Гарбузов, Бангладеш томонидан Бангладеш Халқ Республикасининг СССРдаги элчиси Ш. Раҳмон иштирок этдилар.

ПАХТАЗОР ХАБАРЛАРИ

ЯНГИЙЎЛ. Пахтазорларда ҳар йилгидан мўл ҳосил тўпланди. «Ленинизм» колхозининг Зиёбой Ризаев бошлиқ бригада аъзолари етиштирилган ана шу ҳосилни йиғиб-териб олиш ишларини қизитиб юбордилар.

Улар бу йил 143 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан 30 центнердан «оқ олтин» териб олиш иштиёқи билан меҳнат қилишмоқда. Ана шу эзгу мақсад йўлида бутун куч-имконият ишга солинмоқда. Эртанинин бригада далаларида «зангори кема»лар ҳам жавлон уради. Механизаторларнинг аҳди етиштирилган ҳосилни тез ва соз йиғиб-териб олишдир.

У. РУСТАМОВ.

БУКА. «Партия XIX съезди» колхозининг Ленин орденли Аҳмад Душанбоев бошлиқ бригада заршунослари бу йил 240 гектар майдонда пахта етиштирдилар. Деҳқонлар дала ишларини омилкорлик билан олиб бордилар. Ғўза парвариши ўз вақтида сифатли ўтказилганлиги сабабли далаларда мажбуриятга яраша ҳосил тўпланди. Бригаданинг Б. Арслонова, И. Чинтошева, А. Ғаффорова каби теримчилари ҳосилни теришда барчага ўрнак бўлмоқдалар.

Шунингдек «Коммунизм» колхози пахтакорлари ҳам терим ишларини бошлаб юбордилар. Деҳқонлар ҳосилдорликни 35 центнерга етказиш йўлида астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Б. НАЗАРОВ.
М. ПОРСИХОНОВ.

БЕКОБОД. Юбилей йилида Навоий номли колхознинг Қаршибой Жўраев бошлиқ бригада аъзолари улкан марраин кўзлаб иш юритмоқда. Улар ҳар гектар ердан олинадиган ҳосилдорликни пландагига нисбатан беш-олти центнерга ошириш учун курашмоқдалар.

Бригаданинг М. Умарқулов, К. Янгибоева, С. Абдуллаева каби кўпмингкилограммчи теримчилари 150—200 килограммга етказиб дурдона теришмоқда.

Х. ОТАҚУЛОВ.

Тошкент фестивали уларни таништирди, дўстлаштирди. Суратда: чапдан пойтахтимизнинг илғор ишчилари Н. Ёқубова, Т. Ғуломова, қирғизистонлик Т. Шклярова А. Аъзамов, Нева соҳили меҳмони Г. Гай, туркманистонлик О. Давлетсаҳатова ҳамда Тошкент корхоналари вакиллари Н. Афанасева, А. Степанова ва А. Гладкова ўртоқларни кўриб турибсиз.

А. Абалян фотоси.

ИШЧИЛАР ДЎСТЛИГИ ФЕСТИВАЛИ

Тошкент трикотаж фирмаси республикамиз пойтахтининг пешқадам корхоналаридан бири ҳисобланади. Унинг меҳнатсевар коллективи давлат планлари ва зиммага олинган социалистик мажбуриятларни шараф билан бажармоқда, маҳсулот сифатини яхшилаш, таннархини арзонлаштиришда ҳам дуруст ютуқларни қўлга киритмоқда.

Трикотажчилар тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи тўртинчи йилида ҳам фидокорона ишлаб, ғалаба кетидан ғалаба қучмоқдалар. Саккиз ойлик маҳсулот реализация қилиш плани анча зиёдаси билан адо этилди. Қўшимча юзларча минг сўмлик трикотаж кийим-кечаклари ишлаб чиқарилди.

Шу йилнинг биринчи ярмида республика енгил саноат корхоналари коллективлари ўртасидаги социалистик мусобақада шу фирма ишчи-хизматчилари ғолиб деб топилди. Уларга Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлиги ҳамда тўқимачилик ва енгил саноат ишчилари республика комитетининг кўчма Қизил байроғи ва биринчи даражали пул мукофоти берилди. Трикотажчилар областдаги турдош корхоналар ўртасидаги ўзаро беллашувда ҳам пешқадамлик қилишмоқда.

Бундай катта муваффақиятларга аввало фирма коллективига бирлашган турли миллат вакилларининг аҳил ва иноқ меҳнат қилаётганликлари туфайли эришилмоқда. 20 дан ортиқ миллат вакиллари худди бир оила аъзоларидек тотув, ҳамкор ва ҳамнафас. Ҳар бир ишчи коллектив манфаати учун, коллектив эса ҳар бир ишчи манфаати учун жон фидо қилиб, сидқидилдан ишлаяпти.

Трикотажчиларнинг бошқа қардош республикалардаги турдош корхоналар коллективлари билан яқиндан ҳамкорлиги ҳам меҳнат натижаларининг баракали бўлишига ёрдам бермоқда. Улар ўзаро социалистик мусобақалашиб бир-бирларига устозлик ва шогирдлик қилишяпти. Трикотаж саноати соҳасидаги янгиликларни, илғор усуллар, прогрессив технологияни, ўзларининг иш тажрибаларини ўзаро бажону-дил ўртоқлашмоқдалар, бир-бирларига ўргатиб, бир-бирларидан ўрганмоқдалар.

Фирма коллективининг «Билим» уйида ўтказган ишчилар дўстлиги фестивали ҳам турли миллат вакиллари бўлган ишчи-хизматчиларнинг ўзаро дўстлиги, иноқ ва аҳиллигининг яна бир ёрқин намойишига айланди. Йиғилишда сўзга чиққан нотиқлар турдош корхоналар коллективларининг ўзаро социалистик мусобақаси, турли миллат вакилларининг ўзаро дўстлиги, бир ёқадан бош чиқариб фидокорона ишлаши яхши самара бераётганлиги ҳақида мароқ билан, завқ-шавқ билан гапирдилар.

Фестивалда иштирок этган туркманистонлик меҳмон Крупская номли Ашхобод пайпоқ-трикотаж фабрикаси касаба союз комитетининг раиси Орзигул Давлатсаҳатова, Фрунзедаги трикотаж бирлашмасининг ишчиси Татьяна Шклярова нутқларини фестиваль қатнашчилари зўр қизиқиш билан тингладилар. Улар ўз корхоналарида турли миллатга мансуб ишчиларнинг бир оила аъзоларидек ишлашлари яхши самара бераётганлигини алоҳида таъкидладилар.

— Фабрикамизда ўндан ортиқ миллат аёллари, — дейди Орзигул Давлатсаҳатова, — шу кунларда тўққизинчи беш йилликнинг белгиловчи йилини, республика ва Туркманистон Компартиясининг 50 йиллигини муносиб кутиб олиш учун зўр кўтаринки руҳ билан меҳнат қилишяпти. Кўп, сифатли ва арзон маҳсулот ишлаб чиқариш уларнинг меҳнат шиоридир. Шунинг учун ҳам, ишчи-хизматчиларимиз саккиз ойлик реализация планини 102 процент қилиб адо этдилар. Кўпинча 9 минг дона ички трикотаж ва юзлаб минг жуфт пайпоқ реализация қилинди. Ўнлаб чеварларимиз келгуси йил ва 1976 йил ҳисобига меҳнат қилмоқдалар. Биз эришган муваффақиятларимизда корхоналаримиз ҳамкорлигининг ҳам катта улуши борлигини алоҳида қайд қилмоқчимиз. Биз бундан буён бу ҳамкорликни янада мустаҳкамлашга ҳаракат қиламиз.

Фестивалда трикотаж фирмаси тўқув цехининг ташаббускор ишчиси Шоира Ҳолмуҳамедова қизғин кутиб олинди. У фестивалга цех коллективининг меҳнат рапортини топширди. Цех тўқувчилари шу йилнинг саккиз ойида маҳсулот реализация қилиш планини барча трикотаж буюмлари бўйича зиёдаси билан бажарди. Минглаб килограмм хомашё ва материаллар тежаб қолинди. Ҳозир цехда 42 чевар 1975 йил ва ундан кейинги йиллар ҳисобига маҳсулот бермоқда. 52 коммунистик меҳнат зарбдори ишлаб турибди.

Фестивалда фирма 2-филиалининг тикувчиси коммунистик меҳнат зарбдори Н. Афанасье ва, тикув цехи чевари М. Мирзаалиева, фирма директори Қ. Саъдиев, енгил ва тўқимачилик саноати ишчилари касаба союзи область комитетининг раиси С. Исломов, ЎзЛКСМ Тошкент область комитетининг иккинчи секретари В. Лазицкий ўртоқлар ҳам сўзга чиқдилар.

Бугун ишчилар дўстлиги фестивали иштирокчилари фирма ҳовлисида Дўстлик ёдгорлиги ўрнатиладиган жойга тош қўйишди. Шу муносабат билан кўп кишилик митинг бўлиб ўтди. Дўстлик ёдгорлиги пойдеворига 2000 йил комсомол ва ёшларига мурожаат ёзилган капсула жойлаштирилди.

М. МАҲМУДОВ.

ПЎЛАТ ҚУЮВЧИ

Мамлакатнинг хизмат кўрсатган металлурги Василий Антонович Зайцевни 19 йилдан бери биламан. У Ленин номли Ўзбекистон металлургия заводига Грузияда техникумни тугатиб пўлат қуювчи диплом билан келган.

Табиийки, уни бирданига мустақил ишга қўйишмади. Василий мустақил ишлашга ўзи ҳам шошилмади. Уни тажрибали пўлат эритувчи Максим Харченкога шогирд қилиб тайинлашганида айниқса мамнун бўлди. Меҳнатсеварлиги, тиришқоқлиги билан устозини ҳам хурсанд этди. Ўз касбига меҳр қўйган йигит ҳам қўшни мартен печида ишлаётган ҳозирда Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ҳафиз Ғаниевнинг ишларини диққат билан кузатар эди.

Беш ойдан сўнг Василий мустақил равишда пўлат қуя бошлади. Унинг биринчи мустақил ишлаб чиқарган маҳсулоти яхши баҳо олди ва ўшандан буён зарбдор пўлат қуювчилар сафига ўтди.

Завод бошқармасида мартен цехи техника назорати бўлимига контролёр қилиб кимни тайинлаш масаласи туғилди. Шунда кўпчилик Зайцев номзоди устида тўхталди. У контролёрлик вазифасида ҳам пухта билимини, профессионал маҳоратини намойиш қилди. Кейин Василийни шу бўлимга старший мастер қилиб тайинлашди. Доимо мартен печи олдида, ишчиларга ҳамкор ва ҳамнафас бўлди. Шу билан бирга ўзи устида яна кўпроқ ишлашни унутмади. «Металлург» журнали дастлабки кунларданоқ Василийнинг иш столидан мустаҳкам ўрин эгаллади.

Заводга келганига олти йил бўлганида Василий Антоновични яна цех бошлиғи ҳузурига таклиф этишди. Энди унга печь участкасидаги 1-бригадага мастер бўлиб боришини айтдилар.

Бу бригада ўша пайтда планни бажармас эди. Дастлабки йиғилишда у ҳаммага бир-бир нигоҳ ташлаб чиққач, деди:

— Мен сизнинг мастерингиз, сиз эса менинг ёрдамчиларимсиз. Агар чин дилдан ёрдам берсаларингиз бригада қолоқликдан чиқиб олади.

— Биламиз! — дейишди ишчилар бир овоз билан. Василийнинг самимий сўзлари ҳаммага ёқиб тушган эди. Ким ҳам ўз коллективи тўғрисида яхши гап эшитишни истамайди, дейсиз. Бригада заводда илғорлар сафига чиқиб олса, ҳамма учун фахрли-ку!

Шу билан бирга мастерга насиҳат қиладиганлар ҳам топилди. Кекса ишчилардан кимдир Василийнинг қизиққонлигини эслатди. Ёш бригадир бу насиҳатни бир умр эсида сақлаб қолди. Кекса ишчи ҳақ эди. Орадан кўп ўтмай эритилган пўлат брак чиққанида ўзи ҳам жиддий ўйланиб қолди, чунки шошма-шошарлик қилган эди. Мажлисда йўл қўйилган хато устида муҳокама бўлди. Ана шунда Василий қанчалик оғир бўлмасин, бракда ўзининг ҳам «ҳиссаси» борлигини бўйнига олди.

У шундай ўсди, ўқиди, ўрганди. Партия группаси Василийга сиёсий ахборотчи бўлиш топшириғини юклади. Кечқурун ишдан кейин газета-журналларга кўмилиб, соатлаб ўтирарди. Эртасига эса бригадага шошилади — ҳамкасбларини бир дунё янгиликлар билан мамнун этади. Шунингдек, бригаданинг коммунистик меҳнат мактабида пропагандистликни ҳам эплади.

Василийнинг меҳнатлари зое кетмаяпти. Унинг бригадаси пешқадамлар сафига чиқиб олди. Коллективнинг ҳар бир аъзоси бригада шон-шуҳратини кўтариш учун ҳаракат қилади. Жумладан, пўлат эритувчи Зокир Шамсиев юбилей йилининг биринчи ярмида пландан ташқари 274 тонна пўлат эритди. Шунингдек, А. Бенденко, Р. Абдуқодировлар ҳам яхши ютуқларни қўлга киритмоқдалар.

Василий Зайцев бошчилик қилаётган бригада юбилей йилида пландан ташқари 700 тонна пўлат эритиш мажбуриятини олган эди. Зарбдорлар бу мажбуриятни муддатидан илгари адо этиб, ҳозир яна ҳам кўпроқ сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун барча имкониятлардан фойдаланиб ишламоқдалар. Улар мажбуриятга қўшимча яна 200 тонна пўлат эритишга аҳд қилганлар.

А. МОИСЕЕВ,
Бекобод.

Янгийўл пойафзал фабрикасида тайёрланаётган болалар оёқ кийимлари пишиқ-пухталиги билан харидорларга манзур бўлмоқда. Фабрика коллективи маҳсулот сифатига жиддий эътибор бериш билан бирга юбилей шарафига олинган юксак мажбуриятни ҳам муваффақиятли адо этмоқда. Ўтган саккиз ой давомида пойафзалчилар планга қўшимча 30 минг жуфт болалар оёқ кийимлари ишлаб чиқардилар. Суратда: тайёрлов цехининг контролёри Олия Давлатшоева маҳсулотлар сифатини кўздан кечирмоқда.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ОБЛАСТЬ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИДА

ҚУРИЛИШГА ЭЪТИБОР

Область ижроия комитети область колхозлари ва совхозларида мактаблар, болалар боғчалари, турар-жой ва маданий-маиший муассасалар бинолари қурилиши ҳақидаги масалани муҳокама қилди.

Область қишлоқ хўжалик бошқармаси, область пахтачилик совхозлари тресте ва «Ташсадвинсовхоз», район ижроия комитетлари қурилиш ташкилотлари бу муҳим объектларни бунёд этиш борасида анчагина ишларни амалга оширганлар. Бу йил қурилиши керак бўлган барча муҳим объектлар пудрат ишлари планларига киритилган. Бу қурилишларнинг лойиҳа-смета ва молиявий ҳужжатлари тўла тартибга солинган.

Шу билан биргаликда қишлоқда мактаблар, болалар боғчалари, турар жой ва маданий-маиший муассасалар қурилиши борасида жиддий нуқсонлар мавжуд. Объектларни қуриш суст бормоқда. Ана шу мақсадлар учун ажратилган капитал маблағлар қониқарсиз равишда ўзлаштирилаётир. Айниқса бундай ҳолни колхозларда кўплаб учратиш мумкин. «Ташоблколхозстрой» трести, Бўка, Юқори Чирчиқ, Бекобод, Қуйи Чирчиқ районларининг колхозларида болалар боғчалари ва мактаблар қурилиши ҳамон бошланганича йўқ. Қурилишлар ишчи кучи, қурилиш материаллари, зарур механизмлар билан етарли таъминланмаяпти.

Область ижроия комитети область қишлоқ хўжалик бошқармаси раҳбарларига қишлоқда маданий-маиший ва социал аҳамиятга эга бўлган объектлар қурилиши ҳам қаноатланарли даражада бормаётганлигини уқтириб ўтди.

Область ижроия комитети область қишлоқ хўжалик бошқармаси, пахтачилик совхозлари трестлари ва «Ташсадвинсовхоз» трести, «Узсельхозтехника» область бирлашмаси раҳбарлари зиммасига қисқа муддат ичида қишлоқ қурилишларини зарур бўлган барча материаллар ва ускуналар билан таъминлашни юклади.

САВДО ХИЗМАТИ ЯНАДА РИВОЖЛАНАДИ

Кейинги йиллар ичида аҳолига савдо хизмати кўрсатиш бирмунча яхшиланди. Лекин, ҳамон бу соҳани ривожлантириш ва савдо маданиятини юксалтириш шу кунги асосий масалалардан бири ҳисобланади. Шу муносабат билан область ижроия комитети шаҳарлар ва ишчи поселкаларида аҳолига савдо хизмати кўрсатишни яхшилаш тадбирларини кўриб чиқди.

Тўққизинчи беш йилликнинг ўтган йиллари давомида давлат савдоси бўйича областда товароборот 22 процент ортди. Аҳолига планда кўзда тутилганидан 8 миллион сўмлик ортиқ маҳсулот сотилди. Кўплаб янги магазинлар фойдаланишга топширилди. Савдонинг ўз-ўзига хизмат кўрсатиш усулидан кенг фойдаланилмоқда.

Шунга қарамасдан савдо ташкилотлари ишида ҳамон камчиликлар мавжуд. Олмалиқ ва Оҳангарон шаҳар савдо бўлимлари товар оборот бўйича уч йиллик планларини бажармадилар. Бу йил 60 магазин ва 20 умумий овқатланиш корхонаси ўз имкониятига нисбатан анча суст ишламоқда.

Ўз-ўзига хизмат кўрсатиш магазинларининг тармоғи секин ривожланяпти. Чакана савдо корхоналари ҳамда умумий овқатланиш корхоналарини фойдаланишга топшириш плани бажарилмаяпти. Янгийўл, Бекобод, Олмалиқ шаҳарларида савдо объектлари секин қурилмоқда.

Область ижроия комитети шаҳар ва районлар ижроия комитетлари, область савдо бошқармаси, саноат корхоналарининг раҳбарлари, область коммунал қурилиш корхоналари бошлиқларининг зиммасига мана шу беш йилликда савдо объектлари тармоқлари умумий овқатланиш корхоналари, складлар, омборхоналар ва мева сақлаш хоналарининг қурилишини тезлик билан амалга ошириш бўйича катта вазифалар юклади.

Шаҳар ва район ижроия комитетлари, область савдо бошқармасига товароборот планларини бажариш билан бирга савдо ташкилотларидаги кадрлар билан ишлашни яхши йўлга қўйиш, харидорларга хизмат кўрсатиш маданиятини юксалтириш, уларнинг ҳақига хиёнат қилиш ҳолларига чек қўйиш вазифасини топширди.

КОЛХОЗ УСТАВИГА ҚАНДАЙ РИОЯ ҚИЛИНЯПТИ

Кейинги вақтлар ичида область колхозларида бошқаришнинг демократик асосларини мустаҳкамлаш, меҳнат интизомини юксалтириш, молия-хўжалик фаолиятини мустаҳкамлаш, Устав кўрсатмаларига қатъий амал қилиш борасида кўп ишлар қилинди.

Уставга риоя қилиш масаласи область колхозлари советиларининг президиумида, раислар, бухгалтерлар, экономистлар ва бошқа хизматчилар кенгашларида муҳокама этилди. Бухгалтер-экономистлар ва кўпгина хизматчилар қайта аттестациядан ўтдилар. Колхозчиларга ҳуқуқ бўйича хизмат кўрсатиш юзасидан юридик группалар вужудга келди. Барча колхозларда товар материал буюмларини ҳисобга олиш ишлари амалга оширилди. Натижада колхоз мулкини талон-тарож қилиш, совуриш, ишлаб чиқариш билан боғлиқ бўлмаган ҳолларга сарфлаш кескин камайди.

Шу билан биргаликда Уставга барча колхозларда ҳам риоя қилиняпти, деб бўлмайди. Қатор колхозларда умумий мажлислар, правление кенгашлари яхши инобатга олинмайди. Мажлислар ва кенгашлар мунтазам ўтмайди. Қарорлар эса расмиятчилик учунгина ёзилади.

Баъзи колхозларда ердан фойдаланишда қўпол хатоларга йўл қўйилмоқда. Айрим колхозчилар тартибдагидан ортиқча даражадаги томорқа участкаларига, нормада белгилангандан кўпроқ қорамолларга эга.

Ана шу фактларни муҳокама қилиб, область ижроия комитети область қишлоқ хўжалик бошқармаси, район ижроия комитетлари, колхозлар раҳбарларига Уставга риоя қилмаслик ҳолларига барҳам бериш, етказилаётган зиёнларни ундириб олиш, асоссиз равишдаги сарфларни ҳисобдан чиқариб юборишга чек қўйиш лозимлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Область қишлоқ хўжалик бошқармасига, район ижроия комитетларига саноат ва граждан қурилиши учун ажратилаётган ерларни жиддий назорат остига олиш ва бу ишда қонунга хилоф иш тутаётган кишиларга нисбатан тегишли чора кўриш лозимлигини топширди.

ЖУРНАЛЛАРНИНГ ЯНГИ СОНЛАРИ

„ПАРТИЯ ТУРМУШИ“

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети журнали «Партия турмуши»нинг сентябрь ойи сони босмадан чиқди.

Журнал «Мустаҳкам интизом — муваффақиятлар гарови» сарлавҳали бош мақола билан очилади. КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л.И. Брежневнинг «Меҳнаткашларни комунистик руҳда тарбиялаш тўғрисида» китобининг нашр этилиши муносабати билан «Правда» газетасида эълон қилинган «Коммунизм қурилиши ва янги кишининг шаклланиши» сарлавҳали мақола ҳам бу сонда кўчириб берилган.

Журнал Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигига бағишлаб областлар ҳақида мақолалар туркуми беришни давом эттирган. Бу гал минбар Наманган областига берилган. Область партия комитетининг биринчи секретари М. Иброҳимовнинг «Беш йиллик маршрутлари бўйлаб», Наманган шаҳар партия комитетининг биринчи секретари И. Ҳусниддиновнинг «Ягона оилада», 1-қурилиш — монтаж-бошқармаси экскаватор машинисти Ғ. Муҳиддиновнинг катта Наманган канали қурилишига бағишлаб ёзган мақолаларида юбилей йилида область меҳнаткашлари қўлга киритаётган муваффақиятлар ўз ифодасини топган.

Журнал ўқувчиларни Ўзбекистон Компартияси тарихи билан таништириш мақсадида «Ўзбекистон Компартияси рақамларда» сарлавҳали каттагина атеистик мақолани чиқарган. Тарих фанлари кандидати Р. Ражабованинг «КПСС XXIV съезди қарорларини амалга ошириш учун курашда» сарлавҳали мақоласида ҳам республикамиз Компартияси тарихи ҳақида сўз юритилган.

Журнал «Ташкилий-партиявий ишлар», «Хўжаликка раҳбарлик», «Партия ташкилотларида ҳисобот-сайлов йиғилишлари» рубрикалари остида ҳам қизиқарли мақолалар эълон қилган.

БЕМОР ВА ШИФОКОР

Беморни операция столидан палатага келтириб ётқизишди. Жароҳат оғриғи унинг ўйлаганича эмас экан. Фақат томоғи тез-тез қурирди. Нюра хола қошиқда миқдори билан совитилган чой ичириб турибди.

— Докторимизнинг табиати жуда нозик,—дейди Нюра хола —агар беморни бир зум ўз холига ташлаб қўйилганини кўрса борми, бутун жаҳони қоронғи бўлиб кетади. Тартиб бор жойда касаллик бўлмайди, дейди.

Унинг сўзи бўлиниб қолди. Палатага доктор Саид Мухторович Умаров кириб келди. Ёнида шогирди Нурмат Қосимов ва бир неча ҳамширалар.

Саид Мухторович олтмиш ёшдан ошган бўлса ҳам ҳали бардам, қувноқ табиатли, ҳазилкаш ва дилкаш одам. Аксари вақтини касалхонада, беморлар ёнида ўтказади. Ўзининг жарроҳлик маҳоратини ошира бориб, медицина фанлари кандидати бўлди. Ҳозир эса докторлик илмий ишини ниҳоясига етказиш арафасида турибди.

Нурмат Қосимов вазмин табиатли, камтар киши, устози Саид Мухторовичдан жарроҳлик сирларини кунт билан ўрганиб, мураккаб операцияларни мустақил қиладиган бўлиб қолди.

Саид Мухторовичнинг кайфи чоғ эди. У эшикдан кириб келиши билан ҳазил-мутойибага ўтиб, бояги бемордан ҳол-аҳвол сўради. Томирини ушлаб кўрди. Одатига кўра: «жуда соз, жуда соз» деб қўйди. Сўнг ҳамшира қиз Хожар Собитова билан Нюра холага алланималарни тайинлади.

— Ҳеч қиси йўқ, — деди у табассум билан, — энг муҳими дарддан қутилиб олдингиз. Энди ҳаммаси жойида бўлади.

Эртасига врач яна палатага кириб келди. Ёнида дафтар-қалам тутган медицина ҳамшираси. Бу, ҳар кунги одатдан ташқари обход эди. Унинг одати шунақа: ҳар куни бошқалардан эртароқ келиб одатдаги обходгача беморлар олдига бирма-бир кириб чиқади. Уларга «яхши ухладингизми», «Ўзингизни қандай ҳис қиляпсиз», «Укол ва дориларни вақтида оляпсизми?» деган саволларни беради.

Оғир беморга зудлик билан қўшимча дори-дармонлар бериш ёки янги даволаш усулларини қўллашни буюради.

— Начора, оғриқ бўлиб туради. Муҳими, оғриқ сабабини аниқлаб олдик. Энди енгилгина операция билан ҳамма дарддан қутиласиз, қўясиз...

Орадан кунлар ўта бошлади. Доктор кейинги кунларда операция тўғрисида оғиз очмай қўйди. Фақат беморни кўрганда аҳволини кўриб янги-янги даволаш усулларини қўллашни буюрарди.

Дам олиш куни эди. Ваннадан кейин оғриқ бироз босилгандай бўлди. Бемор ташқарига чиқди. У ҳовлидаги гулзор атрофига қўйилган скамейкалардан бирига бориб ўтирди. Атиргуллар яшнаб очиляпти. Фавворалар осмонга майин сув пуркаб, атрофда мўътадил шабада ҳосил қилади. Беморлар мириқиб дам олишаяпти. Шу пайт ҳовлида доктор Саид Мухторович кўриниб қолди. Маълум бўлишича, оғир беморлардан хабар олиш ва уларнинг жароҳатини боғлаш учун ҳар дам олиш куни ҳам касалхонага келар экан. У беморни кўриши билан ёнига ўтирди, ҳол-аҳвол сўради.

— Анча яхшиман, — деди бемор дардини ундан яширишга ҳаракат қилиб. Доктор маъноли жилмайди. Лекин, унинг ҳолати тез ўзгарилди, қовоқлари бўртиб, кенг пешонасида чизиқлар кўпайгандай бўлди.

— Оғриқнинг тўхташи, афсуски, бу вақтинчалик, — деди у орадаги сукутни бузиб, — сезяпсизми, сиздаги тошни майдалашга дориларнинг қуввати етмаяпти. Агар иш шу аҳволда кетса, даволаш муддати жуда ҳам узоққа чўзилиб кетади. Ўзингиз ҳам анча қийналасиз.

Гап яна операция мавзуига кўчди. У қовуқдаги тошни операция йўли билан олишнинг қулайлиги ва ҳавфсизлиги тўғрисида гапирди:

— Баъзи кишилар операциядан ўринсиз чўчишади. Вақтни ўтказиб, ўзларини мушкул аҳволда қолдирадилар. Шуни унутмаслик кераккки, ҳозирги замон жарроҳлигида беморнинг ҳаётини сақлаб қолиш ва операциянинг мумкин қадар оғриқсиз ўтказиш учун барча ишончли воситалар мавжуд. Операция қилинганлар узоғи билан бир ойдаёқ дарддан халос бўлиб уйларига қайтишаяпти.

Илиқ гаплардан беморнинг кўнгли кўтарилди. Шифокор ўзи даволаётган беморнинг ишончини қозона олмаса, унинг ҳамма мулоижалари шамолга кетади! Ҳа, Саид Мухторович ўзи даволаётган бемор ишончини тўла қозонади.

Мана, шу моҳир шифокор қўлида даволанганлардан айримларининг қалб сўзлари. Тошкентлик кимёгар олим В. Орифхонов бундай деб ёзган: «Саид Мухторовичнинг жарроҳлик маҳорати менга қайта ҳаёт берди. У буйрагимдаги йирик тош бўлагини операция қилиб олиб ташлади. Ҳозир ўзимни яхши ҳис қилаяпман. Ундан бир умр миннатдорман»...

«Ростини айтсам, доктор Саид Мухторовични ҳар кўрганда хижолат тортаман. Нега десангиз, операцияга кўнмай уни бир ой қийнадим. Бу вақт ичида оғриқдан тортган азобимни айтмайсизми! Операциядан кейин бир ойдаёқ тузалиб уйга қайтдим» дейди Тошкентдаги 7-босмахона ишчиси О. Файзиев.

«Главташкентстрой» медицина-даволаш қисми ходимларининг тартибли иш тутиши, масъулиятни сезиши, даволашнинг тартиб-қоидаларига, риоя қилишга ҳамманинг ҳаваси келади. Шифохонанинг урология бўлими коллективи ҳар соҳада илғор, бошқаларга ибратли. Бўлим биринчи бўлиб коммунистик меҳнат коллективи деган ном олди.

Музаффар САИДОВ.

ЙИЛЛАР ВА ОДАМЛАР

УМР ўтган сари инсон ўтмишини тез-тез эслаб туради. Мана бугун ҳам Ғуломмаҳмуд ака ўзи босиб ўтган йўлни эсларкан, ҳаётидан ҳурсанд бўлди. Бу ажойиб ташкилотчи, меҳрибон, устоз, ишчан коммунист ҳаёти унутилмас воқеаларга бой.

— Бу йил Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси ва Ўзбекистон Коммунистик партиясининг олтин тўйи бўлади, — дейди. — Бу тўйни кутиб олиш учун халқимиз яхши меҳнат қиляпти. Олтин тўй яқинлашган сари мен ўзим босиб ўтган йўлни ҳаёлимга келтираман.

Ғуломмаҳмуд ака бир зум ўйга ботди. Балки у оғир ўсмирлик йилларини ёки колхоз тузиш даврида содир бўлган қийинчиликларни қандай енгганликларини кўз олдига келтираётгандир.

Жумамачид қишлоғида 500 дан ортиқ чоракор, батрак бор эди. Тарқоқ ҳолда меҳнат қилаётган деҳқонларни бирлаштириш зарур эди. Чунки, деҳқонларнинг бирида от, бирида ҳўкиз бор, бирида эса ҳеч нарса йўқ эди. Бойлар эшигида йил ўн икки ой меҳнат қилишса-да, усти чопонга, оёғи ковушга ёлчимасди.

Ширкат колхоз тузумининг бошланиши эди. Деҳқонлар бирлашиб ишлаш афзалликларини ширкатга кирганликларидан сўнг аниқ тушундилар. Жумамачид қишлоғи аҳолиси беш йил ширкатда ишлади, бу қисқа давр ичида камбағал деҳқонлар ўз меҳнатларининг маҳсулидан баҳраманд бўла бошладилар. 1930 йил 6 декабрь куни қишлоғимизда колхоз тузиш учун «Қўшчи» ташкилотидан Охун ака деган киши келдилар, — дея ҳикоя қилади у.

Қишлоқда юзга яқин ширкат аъзоларини йиғиб, маслаҳат қилдик. Шундан кейин 54 хўжалик колхозга кириш учун ариза берди. Ўша куни бўлган мажлисда колхоз правлениеси сайланди. Камбағал деҳқон Темур Пўлатов колхоз раиси қилиб сайланди.

Колхоз тузилган бўлса-да, ҳали у иқтисодий жиҳатдан қашшоқ эди. Ҳамма иш қўлда бажарилар эди. Ўша йили колхозда бир от, бир ҳўкиз ва ўн битта омоч бор эди.

ВЕТЕРАНЛАР ҲАҚИДА ҲИКОЯЛАР

Қишлоғимиз яқинида 60 гектар тўқайзорни очиб деҳқончилик қила бошладик. Тўқайзордаги қамишни ўриш учун колхозда куч йўқ эди. Шунда маслаҳатлашиб Мажид Исоқов, Эшбой Бойматовлар билан биргаликда қамишзорни куйдирдик. Район партия комитетининг ташаббуси билан ғишт заводи коллективи бизнинг колхозни оталиққа олди. Ҳар дам олиш куни 200—250 ишчи келиб шу тўқайзорни ўзлаштиришга ёрдам беришди. Шу йили тўқайзорнинг ярмини очиб, деҳқончилик қилдик. Бироқ ҳосилдорлик жуда паст эди. Омочнинг бир томонига от, бир томонига ҳўкизни қўшиб ер ҳайдадик. 1932 йили тўқайзор ўзлаштирилди, колхоз аста-секин қаддини ростлай бошлади.

Колхознинг қуввати ошиб бораётганлиги деҳқонларнинг турмуши яхшиланаётганлиги бой ва савдогарларни тинчини бузди. Шунинг учун ҳам улар колхозга ҳар хил йўллар билан зарар етказишга ҳаракат қилишарди. Бироқ ҳақ билан ноҳақнинг фарқини англаган камбағал деҳқонлар колхоз тузумини қаттиқ ҳимоя қилдилар.

Камбағаллар бирлашиб «Қизил партизан» колхозида ишлай бошлашди. Коллективга аъзо бўлган камбағалларга ҳукумат томонидан ун, ғалла, ёғ, газламалар берилди. Қишлоқ обод, колхоз бой, деҳқонлар бадавлат яшай бошлашди.

Совет кишиларининг тинч, бунёдкорлик меҳнати туфайли турмуш фаровон эди. Ана шунда немис фашизми мамлакатимизга ҳужум қилди. Қўлидан иш келадиган ҳамма деҳқонларимиз Ватан ҳимоясига отланишди. Колхозда хотин-қизлар, болалар, қариялар қолди. Биз деҳқончиликни шулар билан қилдик. Фронтга зарур маҳсулотлар етказиб бердик.

Колхоз қишлоғининг бугунги жамолини кўриб кўз қувонади. Колхозчилар пиру-бадавлат ҳаёт кечиришяпти. Булар ҳаммаси меҳнат туфайли. Бу йил Калинин районидаги Карл Маркс номли колхоз сабзавоткорлари 16 минг 100 тонна қишлоқ хўжалик нозу-неъмати етиштириш мажбуриятини олганлар. Ҳар гектар ердан 160 центнердан картошка, 300 центнердан сабзавот етиштирилади. Ҳар соғин сигирдан 4 минг 600 килограммдан сут соғиб олинади. Хўжалик деҳқонлари шаҳарликлар дастурхонига ҳар куни 90—100 тоннадан сабзавот ва картошка етказиб бераяптилар.

Колхоз аъзоларининг ҳар бир ишига колхоз раиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Ғуломмаҳмуд Абдуллаев бош-қош. Ғулом ака Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, унинг кўксини «Ўроқ ва болға» олтин юлдузи медали билан Ленин ордени, бешта Меҳнат Қизил байроқ ордени ва кўплаб медаллар безаб турибди. 42 йилдан бери катта хўжаликка раҳбарлик қилиб келмоқда.

Машҳур сут соғувчи Бўринисо Исоқова, тажрибали сабзавоткор Исроил Исломов каби ўнга яқин колхозчилар ҳукуматнинг юксак мукофоти Ленин ордени билан тақдирланганлар. 80 га яқин колхозчи орден ва медаллар билан мукофотланган. Бундан эллик йил муқаддам ёппасига саводсиз бўлган Жумамачид қишлоғи аҳолисининг 14 фарзанди бугун олим.

Колхоздаги ҳамма хонадонлар водопровод, табиий газ билан таъминланган. Ҳозир хўжаликда 45 та ҳар хил маркадаги трактор бор. Илгари омоч билан ер ҳайдаб деҳқончилик қилган деҳқон ҳозир азамат тракторлар билан ер ҳайдаяпти, экин экаяпти, культивация қиляпти, ҳосилни йиғиб оляпти.

Инсон учун эл ҳурматидан ортиқ бахт бўлмаса керак. Ана шундай бахтга сазовор бўлганлар эса ўтган умридан рози. Ғуломмаҳмуд Абдуллаев эл эъзозлаган, халқ ҳурматига сазовор бўлган киши. Ана шундай бахтга ҳамқишлоқлари, колхозчи дўстлари туфайли сазовор бўлди. Шунинг учун ҳам у одамлар ҳақида кўпроқ ғамхўрлик қилади, одамларга раҳмат дейди.

Х. ТЎРАЕВ.

ДУНЁ ОВОЗИ
чет эл хабарлари

Б. ЭЖЕВИТ ИСТЕЪФО БЕРДИ

АНҚАРА, 16 сентябрь. (ТАСС). Туркия Бош министри Бюлент Эжевит президент Фахри Корутюрк билан маслаҳатлашганидан кейин бугун истеъфо берганлигини эълон қилди. У бошчилигидаги ҳукумат составида парламентга ўтказилган кейинги сайловда озгина кўпчилик овоз билан ғалаба қилган халқ республикачилар партияси ва миллий нажот партиясининг вакиллари бор. Ички ва ташқи сиёсат масалалари юзасидан ана шу ҳар икки партия ўртасида рўй берган кескин ихтилофлар Б. Эжевитнинг истеъфо беришига сабаб бўлди.

НОТА ЮБОРИЛДИ

ХАНОЙ, 17 сентябрь. (ТАСС). Жанубий Вьетнам Республикаси Мувaққат революцион ҳукумати ҳарбий делегацияси Сайгон маъмурияти 200 мингдан кўп сиёсий маҳбусни ғайри қонуний равишда ҳамон турмаларда сақлаб келаётганлиги муносабати билан икки томонлама қўшма ҳарбий комиссия номидан контроллик ва кузатиш бўйича халқаро комиссия раисига нота юборди. Нотада сиёсий маҳбусларга нисбатан ваҳшийларча муомала қилинаётганлиги, Сайгон турма маъмурлари уларни ғоят қийнаб азоблаётганликлари тўғрисида сон-саноқсиз фактлар келтирилган.

Чилидаги террор тўхтатилсин

Совет халқи Чили ватанпарварларининг фашист хунтага қарши мардона курашини зўр эътибор билан кузатиб бормоқда. Ҳарбийларнинг янги ёвузликлари тўғрисидаги хабарлар кишиларни қаттиқ дарғазаб қилмоқда. Мамлакатнинг ҳамма қисмида ўтказилаётган оммавий йиғилишлар ва митингларда ишчилар, колхозчилар, зиёлилар вакиллари Чилининг содиқ ўғил ва қизларининг поймал этилган эркинликларини тиклаш йўлидаги кураши билан бирдам эканликларини изҳор қилмоқдалар.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг совет жамоатчилиги вакилларининг Чили халқи билан бирдамлик халқаро ҳафтасига бағишланган йиғилиш қатнашчиларига йўллаган мурожаатида бундай дейилади: «... Совет кишилари Чилидаги демократик, антифашист кучларни қўллаб-қувватламоқдалар». Бу сўзлар бутун совет халқининг хоҳиш-иродасини ифода этади.

ЛЕНИНГРАДДАГИ К. Маркс номли бирлашманинг меҳнаткашлари: «Фашист хунтанинг бебошлиги ва қонунга хилоф хуружларига чек қўйилсин!» деб талаб қилмоқдалар. Бу сўзлар бирдамлик митингида гапирган ишчи ва хизматчиларнинг нутқларида жаранглаб эшитилди. «Биз, Ленинград ишчилари, — деди токарь В. И. Бабочкин, Чили демократлари билан халқаро бирдамлик ҳаракатини янада кенгайтириш учун қўлимиздан келган ҳамма чораларни кўрамиз. Фашист диктатураси муқаррар барбод этилишига ва Чилининг эрксевар халқи яна бахтиёр бўлишига аминмиз».

АСТРАХАНЬ балиқ консерва-холодильник комбинатининг ишчилари ва хизматчилари митингда, Чилидаги қонли террор ва ватанпарварларни таъқиб этиш тўхтатилсин, Чили Коммунистик партиясининг Бош секретари Луис Корвалан ва бошқа сиёсий маҳбуслар озод этилсин; деб талаб этдилар.

СВЕРДЛОВСКДАГИ «Полиграфист» ишлаб чиқариш бирлашмаси, Қирғизистон ССР озиқ-овқат саноати министрлигининг Фрунзедаги кондитер ишлаб чиқариш бирлашмаси, Серебровский номли «Каспморнефть» бирлашмаси, нефть-газ қазиб чиқариш бошқармасининг коллективлари ва бошқа кўп коллективлар митингларда қабул қилинган резолюцияларида Чилида қамоққа олиш, қийнаш, ўлдириш дарҳол тўхтатилсин, инсоннинг демократик эркинликлари ва ҳуқуқлари тиклансин, деб талаб қилдилар.

(ТАСС).

ГРЕЦИЯ: ЎЗГАРИШЛАР ЙЎЛИДА

Реакцион ҳарбийлар Греция сиёсий саҳнасидан кетишга мажбур бўлган кундан буён кўп вақт ўтгани йўқ. К. Караманлис бошчилигидаги граждан ҳукумати ҳозироқ бир қатор муҳим тадбирларни ўтказди. Бу тадбирлар ички сиёсий аҳволни такомиллаштириш ва хунтанинг етти йиллик бошқарувидан сўнг қолган оғир оқибатларни тугатишга қаратилгандир.

1968 йилги реакцион конституция бекор қилинди, давлат аппаратини қайтадан тузиш ва армия олий составининг қора полковник ва генералларга мойил кишилардан тозалаш бошланди. Афинада сиёсий маҳбусларга амнистия эълон қилинди, касаба союзларнинг фаолиятини чеклаб қўйган қонунлар бекор қилинди. Ички ишлар министрлиги парламент сайловларига, шу жумладан сайловчилар рўйхатини тузиш ва сайлов участкаларини ташкил этишга «техник тайёргарлик»ни бошлаб юборганлигини маълум қилди. Умид қилиш мумкинки, Афина марказидаги улуғвор бино ҳадемай жонланади. Бу бинони греклар кейинги етти йил мобайнида «собиқ парламент» деб атаб келардилар.

Парламентга бўлажак умумий сайловлар 1964 йилдан кейин биринчи марта ўтказилади. Гамбургда чиқадиган «Шпигель» журналига интервью берган Грециянинг ташқи ишлар министри Г. Маврос айтдики, «Сайловларда иштирок этишга барча жиддий номзодлар шу жумладан коммунистлар ҳам қўйилади». Давлат аппаратида ва армияда хунта тарафдорларидан кескин равишда холос бўлаётган ҳукумат шуни маълум қилдики, қора полковниклар ва генералларнинг ҳомийлари сайлов қутилари ёнига яқинлаштирилмайди.

Жаҳон жамоатчилиги Грецияда умумий сайловлар ўтказилиши тўғрисидаги хабарни янги ҳокимиятнинг демократлаштиришга томон тутган йўлининг давоми ва мустаҳкамланишининг белгиси сифатида қабул қилди. Кўпгина греклар якдил бўлиб, шундай фикрга келдилар: барча миллий проблемаларни ҳал этишга қодирман деб жар солган реакцион ҳарбийларнинг сиёсати тамомила инқирозга учради. Молия министри Пезмазоглу шуни таъкидладики, «Ҳарбий режим йилларида Грециянинг давлат қарзи 1967 йил мартидаги 31,5 миллиард драхмдан шу йилнинг июлида 91 миллиард драхмга етди. Грециянинг чет эл кредиторларидан қарзи тўрт марта кўпайди». Инфляциянинг тўхтовсиз ўсиб бораётганлиги шунга олиб келдики, драхмни «инфляция чемпиони» деб атай бошладилар. Ишсизлик ўсди, айниқса қурувчилар ўртасида ишсизлар сони кўпайди. Туристларнинг келиши кескин камайиб кетди. (Шу йилнинг дастлабки беш ойи мобайнида 70 процентга қисқарди). Ҳарбийларнинг коррупция ва йирик найранглари Греция экономикасини Пезмазоглу таъкидлаганидек, «ачинарли аҳволга олиб келди»..

НАТОни ўйлаб саноатни «ҳарбийлаштириш» Грецияни аҳоли жон бошига «мудофаа» чиқимлари бўйича Европада биринчи ўринлардан бирига олиб чиқди, миллий даромаднинг аҳоли жон бошига тақсимланиши бўйича энг сўнгги ўринлардан бирига тушириб қўйди. Қора генералларнинг Кипрга авантюраси грек халқига жуда қимматга тушди. Грецияни НАТОнинг ҳарбий ташкилотидан чиқиши тўғрисидаги янги ҳукуматнинг қарори грек жамоатчилигининг кенг доираларида маъқулланиб кутиб олинди, жамоатчилик бу қадамни миллий манфаатларга жавоб берадиган сиёсатни юритишдаги қадам деб баҳолади.

Иқтисодий аҳволни стабиллаштиришнинг воситаларидан бири сифатида Афина маъмурлари инфляцион тенденциялар устидан назоратни жорий этиш ва валюта мутаносиблигини таъминлашни таклиф этдилар. Гарчи, экономикадаги аҳвол қанча жиддий бўлса ҳам, янги кабинет энг кам иш ҳақи даражасини оширишни ва уй-жой қурилишига субсидиялар ажратишни зарур деб топди.

Грецияда ҳозир юз бераётган ўзгаришлар мамлакатдаги ватанпарвар кучларнинг демократия, тинчлик ва социал тараққиёт учун узоқ йиллар давомида олиб борган курашининг натижасидир. Бу курашнинг авангардида ҳамиша қаҳрамон Греция Коммунистик партияси турди ва ҳозир ҳам турибди. Греция Коммунистик партиясининг аниқ ёрқин программасини Афинада бўлган матбуот конференциясида ГКП Марказий Комитетининг биринчи секретари Х. Флоракис баён қилиб берди. Греция коммунистлари, — деди у, хунта ҳокимият тепасига келгунча бўлган ва ҳокимият тепасида турган вақтда қабул қилинган ҳамма антидемократик қонунларни ҳамда сиёсий партиялар фаолиятини тақиқлаш тўғрисидаги қонунларни бекор қилишни ёқлаб чиқмоқда, матбуот эркинлигини эътироф этиш, касаба союзларни тўла демократлаштириш, умумий амнистия, ҳаётнинг ҳамма соҳаларида хунта зўравонлигидан озод бўлиш ва ниҳоят айбдорларни жазолашни талаб қилмоқда.

Компартия ўтмишга қайтиш хавфи тугатилгани йўқ, реакция ўч олиш ниятидан қайтгани йўқ деб огоҳлантирмоқда. Коммунистлар мамлакатда бошланган демократик ўзгаришларни тўхтаб қолмаслиги учун, барча сўл, демократик ва прогрессив кучларнинг ягона фронтини тузиш учун бошчилик қилмоқда. Муҳим миллий проблемаларни муваффақиятли ҳал этиш демократлаштириш йўлини давом эттириш учун ҳаракат қилаётган ватанпарвар кучларнинг жипслашув процесси қанчалик қатъият билан боришига боғлиқдир.

И. ПАНОВА.
(АПН).

Фил суяги қирғоғи пойтахти — Обиджон. Суратда: Обиджоннинг энг кўркам жойларидан бири — Мустақиллик майдони. Н. Баратов фотоси. (ТАСС).

Канопзорда иш қизғин

Кечки пайт. Пахтазорга туташиб кетган кенг далаларда ҳосили ўриб-йиғиб олинган каноп майдонлари узоқ-узоқларга чўзилиб кетган.

Бригада бошлиғи Жониқул Тангиров билан каноп ўриш агрегатининг ҳайдовчиси Эркин Бердиқулов бугун тайёрлаш пунктига топширилган каноп толаси миқдорини ҳисоблаб 84 ектар ернинг ҳар гектаридан чиқмоқда. Дастлабки ҳисоблардан 180 центнердан каноп толаси олинаётганлигини кўрсатмоқда.

— Иш унумини ошириш учун ҳар бир фурсатдан тўғри фойдаланаяпмиз, — дейди бригада бошлиғи. — Бригаданинг С. Абдуқодиров, А. Жуманов, У. Бўтабоев, М. Чўтанов каби ўроқчилари, С. Абдураҳмонова, О. Рисдавлатова, М. Суюнова, М. Бурхонова каби қиз-жувонлар агрегатда каноп толаси ажратиб баракали меҳнат қилмоқдалар. Бригадада каноп ҳосилини ўриб-йиғиб олиш яқин кунлар ичида тугалланади.

Д. ЖУМАНОВ.
Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз.

КОМСОМОЛ-ЁШЛАР БРИГАДАСИДА

Ким Пен Хва номли колхознинг Ўроз Тоғаев бошлиқ комсомол ёшлар бригадаси юбилей йилида она-Ватанга 274 тонна «оқ олтин» етказиб беришни ўз зиммаларига олганлар.

Ўроз Тоғаев беш йилдан бери бригадага бошчилик қилади. Ўтган йили у ҳосилдорликда колхоз бўйича биринчи ўринни эгаллаган эди. Натижада ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи, СССР халқ хўжалиги ютуқлари виставкасининг бронза медалини олган эдилар.

Бригадада 30 нафар комсомол ёшлар меҳнат қилади. Тўлаган Товбоев, Раҳим Умировлар ҳозир ўз агрегатларини пахта йиғим-теримига тахт қилиб қўйдилар. Анор Каримова, Раҳим Ҳасанов, Солижон Маматҳолиқовлар терим машиналари қайриладиган жойлар тайёрлашда уруғлик учун мўлжалланган участкадаги пахтани теришда жонбозлик кўрсатмоқдалар.

Ф. САФИУЛЛИНА.
Ўрта Чирчиқ райони.

Арипа Турғунова Юқори Чирчиқ районидаги «Гулистон» колхозининг йилқичилик фермасида меҳнат қилади. У бу йил қимиз тайёрлашда яхши самараларга эришди. Суратда: А. ТУРҒУНОВА. А. Абалян фотоси.

САВДО КАЛИТИ—МУОМАЛА

ҚИШЛОҚ КООПЕРАТОРЛАРИ ҲАЁТИДАН

Аҳоли билан савдо муомаласи юритишнинг формаси кейинги йиллар ичида ҳам шаклан, ҳам маънавий жиҳатдан ўзгарди. Иш жараёнига илғор методларнинг жорий қилиниши, турли автоматик ускуналар хизматидан фойдаланиш, ўз-ўзига хизмат кўрсатиш усулининг кенгайиши, автолавкалар, сайёр савдо хизматлари шулар жумласидандир. Бу, албатта товар обороти план ва мажбуриятларини бажаришда катта қулайлик яратибгина қолмасдан хизмат кўрсатиш маданиятининг ҳам юксалишини таъминлади.

Буни юқори Чирчиқ райони мисолида ҳам кўриш мумкин. Бу ерда кейинги йиллар ичида савдо хизмати кўрсатиш маданияти анча ошди, янги-янги савдо объектлари вужудга келди. Районда 127 та магазин, кўплаб умумий овқатланиш корхоналари, кичик дўконлар автолавкалар аҳоли хизматида. Лекин ўтган йили қишлоқ кооператорларидан айримлари харидорларга нисбатан қўпол муомалада бўлаётганликлари, уларнинг ҳақига хиёнат қилаётганликлари тўғрисида район матлубот союзига анчагина шикоятлар тушди. Бу масала изчил ўрганилди. Текширув органлари бизга ёрдам беришди. Шикоятлар ўринли эканлиги исботланди.

Суҳбатлар натижаси шуни кўрсатдики, кўпгина савдо ходимлари ўз вазифаларини фақат қандай бўлмасин план ва мажбуриятни бажаришдан иборат деб тушунар эканлар. Йўқ, ҳаёт бугунги кунда фақат кўрсаткичлар билангина чегараланиб қолишни тақозо қилмаяпти. Балки савдода умумий маданий кўрсаткичга эришишни, яъни планни, мажбуриятни бажариш, харидор эҳтиёжини қондириш, уни мутлақо ранжитмаслик масалаларини олдинга сурмяпти. Бу вазифаларни бажариш фақат чинакам, ўз касбига меҳр қўйган халқ талаб ва эҳтиёжини тўла тушунган савдо хизматчисининггина қўлидан келади. Биз ана шулар ҳақида қатор савдо ходимлари билан гаплашиб олдик.

Районимизда ўз хизматлари билан меҳр қозонган ходимлар ҳам анчагина. Жумабозор қишлоқ матлубот жамиятининг сотувчиси Ботирбекова, автолавка хизматчиси Т. Жамбершиев, 2-умумий овқатланиш корхонасининг ошпази Н. Қодирқулова, ресторан бош ошпази Н. Эминов кабилар шулар жумласидандир.

Район матлубот союзи ёш савдо ходимлари тайёрлашга алоҳида эътибор бераётир. Ресторан қошида ошпазларнинг область мактаби фаолият кўрсатаётир. Ҳар йили мактабни 30—40 талаба битириб, ошхоналарга йўл олади.

Районда савдо ходимлари курси ҳам ишлаб турипти. Ана шу курсларни битираётган ёшлар кўп йил тажриба орттирган, касбига ҳавас билан қарайдиган ходимлар ёнидан жой олишади. Хўш, шундай экан, нега оз бўлса-да, харидорларга қўполлик, уларни менсимаслик ҳоллари рўй беради. Бу, аввало, жой-жойлардаги магазинлар мудирлари, ёки ошхона бошлиқларининг ёшлар тарбиясига уларнинг иш жараёнидаги муомаласига бефарқ қарашлари оқибатидир. Кўпгина савдо ташкилотларида ораста кийинган, хушчирой, ширинсўз ёшларни кўриб ҳавас қиласан киши. Улар билан муомалада бўлган харидор магазиндан ҳеч қачон қуруқ қайтмайди. Лекин нима учун қишлоқ кооператорлари орасида ана шундай ёшлар иш тажрибасини оммалаштиришга кам эътибор берилади. Савдода асосий калит муомаладир. Шундай экан, ҳар бир район матлубот союзида, қишлоқ матлубот жамиятларида кадрлар тарбиясига, айниқса уларда ҳалоллик, ростгўйлик, хушмуомалалик фазилатларини шакллантиришга эътибор берилиши керак.

Б. ШТРИКМАН,
Юқори Чирчиқ район матлубот союзи правлениеси раисининг ўринбосари.

ИЛҒОР СУТ СОҒУВЧИ

Тонг. Осмон беғубор. Муздаккина шабада эсиб турибди. Ҳалима опа одатдагидек барвақт уйғонди. У оппоқ халатини кийиб фермага йўл олганда ҳар галгидек радио орқали бериладиган тонгги концерт ҳам бошланиб кетди. Ҳалима опа фермага етиб борганда ҳали бошқа соғувчилар келмаган эди. У серҳаракатлик билан сигирларни бир қатор кўздан кечириб чиқди-да, соғишни бошлади.

Ҳалима опа бир неча литр сутни соғиб олганида бошқа соғувчилар ҳам келиб, ишга қизғин киришдилар. Соғувчилар мусобақа гаштини сезиб ишлашар эди. Бу уларнинг чаққон ҳаракатларидан яққол сезилиб турарди. Ҳалима опа сигирларни соғишни биринчи бўлиб тамомлади. Ҳамкасбларидан бири у билан ҳазиллашиб қўйди:

— Бугун сиздан барвақтроқ келамиз, деб ўйловдик.

— Ҳа, барака ҳаракатда, акс ҳолда сизлардан орқада қолишим мумкин-да, — кулиб жавоб берди Ҳалима опа.

Ҳалима опа Бекматова ҳар куни шундай эрта келади. Бу ҳол ўн икки йилдан буён такрорланаётган иш жараёнидир. Илғор сут соғувчи Орджоникидзе районидаги «Правда» колхози сут-товар фермасида сидқидилдан меҳнат қилиб келмоқда.

— Касбим — фахрим. Меҳнатсевар халқимизга мўл-кўл чорвачилик маҳсулотлари етказиб беришга, хўжалигимизнинг сут булоғини ошириб — топширишга муносиб ҳисса қўша олсам, ўзимни бахтиёр сезаман, — дейди Ҳалима опа Бекматова.

Дарҳақиқат тажрибали соғувчининг юракда жўш урган ғайрати ва эзгу нияти унга қанот боғламоқда.

У юбилей йилида ўзига бириктирилган 25 бош сигирдан 60 тонна сут соғиб олиш мажбуриятини олган. Район Советининг депутати Ҳалима Бекматова чорвадорлар мусобақасида актив қатнашиб, фахрли ўринни олишга муваффақ бўлаётир. Унинг шогирди ва касбдошлари Мавлуда Бекматова, Нурхон Гозибекова, Зулҳумор Камолова ва Мавжуда Маюсуповалар илғор сут соғувчи Ҳалима опа билан бир сафда меҳнат қилаётганликлари билан фахрланадилар.

У. ТУРСУНОВА.

АХБОРОТ — БИЗГА ЁЗАДИЛАР

ЯНГИ ОҲАНГЛАР

Бадиий коллективлар Бутуниттифоқ конкурсининг лауреати — Ўзбекистон хор копелласи коллективи республика олтин тўйига атаб ажойиб концерт номерлари тайёрламоқда.

Коллективнинг ҳар иш куни жуда қизғин ўтади. Ҳар бир сўз, мисра устида диққат билан ишланади, солистнинг саҳнадаги ҳар бир ҳаракатига сайқал берилади. Капелла Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги тантаналарини ўтказиш учун келган меҳмонларни қаҳрамонлик балладалари, гимн ва лирик қўшиқлар билан хушнуд этади.

Композитор Монас Левневнинг шоир Ҳамид Ғулом шеърига ёзган «Шодиёна», Мухтор Ашрафийнинг Фузулий шеърига ёзган «Гуллар табассуми», Икром Акбаров ва Туроб Тўлаларнинг «Ватанимни куйлайман», Сулаймон Юдаков ва Эркин Воҳидовларнинг «Муборак», Хайри Изомовнинг «Тошкент-дўстлик шаҳри» каби қўшик, баллада ва куйлари юбилей кунлари янграйди.

Ўзбекистон хор капелласи коллективи янги программани бош дирижер Хуршид Воҳидов раҳбарлигида тайёрламоқда.

Б. ПАК.

САЛОМАТЛИК МАКТАБИ

Яқинда Кумушкон дам олиш уйида саломатлик мактабининг биринчи машғулоти бўлиб ўтди. Машғулотни медицина фанлари кандидати В. Сверичевский олиб борди.

Тошкент областидаги «Октябрь X йиллиги», «Қибрай», «Сўқоқ» дам олиш уйларида ҳам республика курортлар бошқармаси саломатлик мактабларини ташкил этди.

Мактаб машғулотларини тажрибали врачлар ва жисмоний тарбия мутахассислари олиб борадилар. Улар дам олувчиларга саломатликни сақлаш йўллари, физкультура ва спорт билан шуғулланишнинг аҳамияти тўғрисида гапириб бериб, амалий машғулотлар ўтказадилар.

А. НАБИХЎЖАЕВ,
жамоатчи мухбир.

ДЕҲҚОНЛАРГА ҚУЛАЙЛИК

Областимизда пахта йиғим-терими ишлари қизғин бошланиб кетди. Деҳқонларга қулайлик яратиш мақсадида матлубот жамияти ходимлари бир қатор тадбирларни ишлаб чиқдилар. Далада меҳнат қилаётганлар иш унумдорлигини ошириш, вақтни тежаш учун дала бошида улардан турли буюртмалар қабул қилинмоқда. Деҳқонлар буюртмаси кейин уйларига элтиб берилмоқда.

Ҳозир областимизда 220 дан ортиқ ўз-ўзига хизмат қилувчи магазин ишлаб турибди. Бу магазинлардан озиқ-овқат, саноат молларини харид қилиш мумкин. Бундан ташқари 70 дан ортиқ кўчма дўкон далама-дала юриб, деҳқонларга маданий савдо хизмати кўрсатмоқда. Дала меҳнаткашлари ўзларига керакли бўлган буюмларга олдиндан буюртма ҳам бермоқдалар. Деҳқонларга зарур бўлган уй-рўзғор буюмлари, чойнак-пиёла, сирланган идишлар кўплаб жўнатилмоқда.

СССР ХАЛҚЛАРИ САНЪАТИ ФЕСТИВАЛИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Суратда: Озарбайжон халқ артисти Лутфиёр Имонов (ўнгда) ҳамда РФСРда хизмат кўрсатган артист Ольга Воронец. Меҳмонларнинг жозибали куй ва қўшиқлари тошкентлик санъат шайдоларини мамнун этди.
И. Глауберзон ва В. Сироткин фотолари.

МЕҲМОНДЎСТ ШАҲАР

РАФАЭЛЬ БЕХОВСКИЙ, БЕЛОРУССИЯ ССР «ТРОПИНА» ИНСТУМЕНТАЛЬ АНСАМБЛИНИНГ ДИРЕКТОРИ.

Биз яқиндагина Африка мамлакатлари бўйлаб сафардан қайтдик. Ўрта Осиёда биринчи бор бўлишимиз. Шу жумладан гўзал Тошкентда ҳам. Тўғри, Тошкент ҳақида, Тошкент зилзиласи тўғрисида кўп эшитганмиз. Аммо Тошкент бағрига қадам қўйишимиз билан зилзила офатидан асар ҳам қолмаганлигини кўрдик. Бизни янгидан қад тиклаган ва тикланаётган шаҳарнинг кўркам кўрки мафтун этди. Айниқса, бизда шаҳарнинг Марказий бинолар ансамбли зўр қизиқиш уйғотди ва катта таассурот қолдирди.

Одамларини айтмайсизми, одамларини. Меҳмондўст шаҳар деганича бор экан. Шаҳар аҳолисининг ҳаммаси дилкаш, меҳнаткаш, саҳий. Учрашганингизда, кўришганингизда кўзларида меҳр товланиб туради. Бу меҳрибон қоракўзлар ўзбекларгагина хос. Ана шу саҳий халқ билан учрашиш, гуллаган ўлканинг 50 йиллик тўйига бағишланган СССР **халқлари санъат фестивалида** иштирок этишдек бахтга муяссар бўлиш биз учун катта бахт ва улкан шараф.

Биз бу гўзал ўлка тўйига ўзимизнинг энг севимли куй ва қўшиқларимизни келтирдик. Агар куй ва қўшиқларимиз билан ўзбек халқининг саховатли қалбига озгина бўлса ҳам шоду-хуррамлик улаша олсак, ўзимизни ғоят бахтиёр ҳис этардик. Зотан, ансамблимиз ҳали ёш. 1968 йили тузилган. Бу ерга келган коллективимиз 13 кишидан иборат. Аммо санъаткорларимиз ўз маҳоратларини ишга солиб санъат мухлисларини хушнуд этишига ишончимиз комил.

Бу улкан анжуман санъат байрамигина эмас, дўстлигимиз таронаси ҳамдир. Ахир дўстларгина дўстларнинг тўйларида асойдил хизмат қилишади. Бугунги кунда бутун қардош республикалар санъаткорлари Ўзбекистон тўйини шарафламоқда, бел боғлаб хизмат қилмоқда.

Сўзимизнинг охирида яна бир бор таъкидлайманки, гўзал ва меҳмондўст Тошкент шаҳри, унинг саҳий халқи юрагимизда ўчмас таассурот қолдирди.

ПЛАНЕТАМИЗ РАҚАМЛАРДА

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти планетамиз ҳақида статистик тўплам чиқарди. Бу тўпламга 1972 йилга оид турли-туман маълумотлар киритилган.

Шу йили ер юзида 3 миллиард 782 миллион ёки 1970 йилдагига нисбатан 150 миллион кўп киши борлиги рўйхатга олинган. Бу планетамиз аҳолиси ҳар йили икки процентдан кўпаяётганлигини кўрсатади.

Аҳолининг ўсиш суръатлари ўртача ҳисобда икки процентни ташкил этгани ҳолда Европада бу рақам бор йўғи 0,6 процентни ташкил этди. Латин Американинг айрим мамлакатларида эса аҳоли 3,4 процентгача ортмоқда. Осиёда 2 миллиард 154 миллион киши, Европада эса 499 миллион киши яшамоқда.

Тўпламда бошқа-бошқа қизиқарли рақамлар ҳам келтирилган. Масалан, 1972 йилда бутун дунёда 214 миллион 500 минг автомобиль бўлганлиги қайд қилинган. Шу йили мавжуд отлар сони деярлик 69 миллионга яқин бўлган.

Яна бир қанча рақамларга эътиборингизни тортмоқчимиз. Ирландлар чой истеъмол қилишда дунёда биринчи ўринда турар экан. Аҳоли жон бошига ҳар йили тўрт килограмму 22 грамм чой истеъмол қилинади. Анъанавий чойхўр мамлакат Англия эса бу соҳада иккинчи ўринда туради: жон бошига ўрта ҳисобда 3 килограмму 813 грамм чой истеъмол қилинади.

Италия вино ишлаб чиқаришда дунёда биринчи ўринда туради. 1972 йилда бу мамлакатда 59 миллион гектолитр вино тайёрланган. Францияда эса бу рақам сал камроқ — 58 миллион 500 минг гектолитрни ташкил этган.

АХБОРОТ — СПОРТ

ЕВРОПА ТУРНИРИ БОШЛАНДИ

Ўн йилдирки клуб командаларимиз Европа мусобақаларида муваффақиятли қатнашиб келмоқдалар. Кубок эгалари кубоги учун бўлган биринчи учрашувни 1965 йилда Киевнинг «Динамо» командаси бошлаб берган эди. Йиллар ўтиши билан чемпионлар кубоги, кубок эгалари кубоги, УЕФА кубоги учун ўтказилаётган клуб командалари Европа турнирида қатнашаётган командаларимиз сони орта борди. Бу йилги турнирда Ереваннинг «Арарат», Киев ва Москванинг «Динамо» ва пойтахтнинг «Спартак» командалари иштирок этмоқда.

Кеча «Арарат» Норвегиянинг «Викинг», Киевнинг «Динамо» командаси Болгария марказий Армия спорт клуби, Москва динамочилари Швециянинг «Эстерс», спартакчилар эса Югославиянинг «Вележ» командаси билан учрашдилар.

Мамлакатимизда эса олий лига командалари беллашувни давом эттирмоқдалар. 22-турнинг сўнгги матчида Ворошиловграднинг «Заря» командаси Олмаотанинг «Қайрат» командасини ўз майдонида қабул қилиб, 1:0 ҳисобида ғалаба қозонди. Ягона тўпни учрашувнинг 17 минутида Стульчик киритди.

БОКСЧИЛАРИМИЗ ШУҲРАТИ

Польшанинг Шецина шаҳрида ГДР, Венгрия, Польша, СССР, Чехословакия ва Швеция боксчиларининг анъанавий турнири бўлиб ўтди. СССР терма командаси номидан Ўзбекистон боксчилари қатнашдилар.

Республикамизнинг «чарм қўлқоп» усталари барча учрашувларни муваффақиятли якунлаб, турнир ғолиби бўлдилар. Финалда Европа чемпионатининг кумуш медаль совриндори Пак, Гуҳарбоқиев, Куришко, Александр Анфимов ва Юдин ўз рақибларидан устун келдилар. Командамиз аъзолари Алексеев ва Қодирохунов бетобликлари натижасида турнир охиригача қатнаша олмадилар.

УНВОН МУБОРАК

Бекободлик спортчи Владимир Мустафоевнинг номи Иттифоққа таралган. Яқинда у Швецарияда бўлиб ўтган эшкакчиларнинг жаҳон чемпионатида кумуш медаль билан тақдирланди.

СССР Министрлар Совети ҳузуридаги физкультура ва спорт Давлат комитети «Меҳнат» кўнгилли спорт жамияти аъзоси Владимир Мустафоевнинг хизматларини алоҳида тақдирлаб, унга халқаро классдаги СССР спорт мастери унвонини беришга қарор қилди. Ҳозир республикамиз донгдор спортчиларидан 15 киши бу юксак номга сазовордир.

ҚИЛИЧБОЗЛАР БАҲСИ

«Ёшлик» спорт аренасида Ўзбекистон ССР Министрлар Совети соврини учун ўтказилаётган мусобақада қардош республикалардан келган 9 та команда қиличбозлари қатнашмоқдалар. Рапира бўйича аёллар баҳсида Ўзбекистон вакиллари ғолиб чиқдилар. Иккинчи ва учинчи ўринни Қозоғистон билан Туркманистон спортчи аёллари бўлашиб олишди.

Редактор ўринбосари:
Р. УМАРОВ.

ТАЛЛИН ГУЛДАСТАСИ

Гўзал ўлкамизда Ўзбекистон ССР ва республика компартиясининг 50 йиллик олтин тўйига бағишланган СССР халқлари санъати фестивалининг жозибали тароналари қанот қоқмоқда. Ана шу фестиваль иштирокчиси, «Старий Тоомас» эстон эстрада ансамблининг бадиий раҳбари Хауч Арветга мухбиримиз бир неча саволлар билан мурожаат этди.

— Ансамблларингиз қачон ташкил топган?

— Бизнинг ансамблни «Старий Тоомас» дейишади. Бундан ўттиз йил муқаддам ташкил этилган. Ўттиз йилки, халқимизнинг севимли ансамбларидан бири сифатида шуҳрат қозониб келмоқда. Коллективимиз сафини янги-янги ёш истеъдодли санъаткорлар тўлдириб турибди. Ҳозир ансамблимизда ўн саккиз киши бор. Уларнинг ҳам кўпчилиги ёшлар.

— Нима учун ансаблга «Старий Тоомас» деб ном бергансизлар?

— Дарҳақиқат, ансамблимиз номи кўпчиликни қизиқтиради, қаерга гастролга бормайлик, шундай савол беришади. Сўраганда ҳам « кекса» сўзига алоҳида урғу бериб сўрашади. Биламизки, «кекса» сўзи асло кексаликни билдирмайди. Бу ном, яъни «Старий Тоомас» Эстония республикасининг пойтахти Таллин шаҳрининг рамзидир. Ҳа, жонажон шаҳримиз символи!

— Бизни ансамблингизнинг энг яхши санъаткорлари билан таништирсангиз?

— Бизнинг ансамблда истеъдодли моҳир санъаткорлар кўп. Шу билан бирга Эстония ССР опера ва балет академик театрининг машҳур қўшиқчиси, Эстония ССРда хизмат кўрсатган артист Вальдимар Куслап ҳам бизнинг коллективимизга ҳамроҳ бўлиб келди. Ўз ансамблимиздаги Рейн Туус, Борис Лехтлаан, Анна Крюнберг каби санъаткорлар энг яхши солистларимиздан ҳисобланади. Моҳир созанда, Эстония ССРда хизмат кўрсатган артист Рихард Мельдерни ҳам санъат мухлислари яхши билишади. Умуман, коллективимиздаги ҳар бир ижрочи санъат шинавандалари қалбига йўл топа олади.

— Сизларда Тошкент шаҳри қандай таассурот қолдирди?

— Шахсан мен Тошкентда кўп марта бўлганман. Зилзиладан илгари ҳам. Зилзиладан олдинга Тошкентга нисбатан кейинги, дўстлар қўли билан бунёд бўлган янги Тошкент мени тамоман мафтун этди. Ҳақиқатдан ҳам шаҳар таниб бўлмас даражада ўзгариб кетибди. Замонавий, осмонўпар бинолар, музейлар, кўркам хиёбонлар шаҳар чиройини янада очиб юборган. Коллективимиздагиларнинг баъзилари илгари бу ерда икки-уч марта бўлган, баъзилари эса биринчи бор келиши. Аммо ҳаммамиз ҳам Тошкентни илк маротаба кўраётгандек ҳаяжондамиз.

Шуни ҳам айтишим керакки, биз Туркманистон ССР ва Туркманистон Компартиясининг 50 йиллиги олдидан ўтказилган СССР халқлари санъат фестивалида иштирок этдик. Мана энди ўша байрам таронаси Ўзбекистонда давом этмоқда. Биз Ўзбекистонда ўтаётган санъат байрамида қатнашаётганимиздан республика тўйига Таллин қўшиқларидан дасталанган гулдастани келтириш бахтига муяссар бўлганимиздан беҳад хурсандмиз.

— Раҳмат. Сизларга сафар маршрутларингиз маълум бўлса керак. Фестиваль кунларида ўз санъатларингизни қаерларда намойиш этасизлар?

— Биз Тошкентда бўлдик. Кеча Чорвоққа бориб, у ердаги меҳнаткашлар билан учрашдик. Томошабинлар концертимизни яхши кутиб олишди. Энди Навоий шаҳрига жўнаймиз. Дарвоқе, биз олдин ҳам Навоий шаҳрида бўлганмиз. Бундан бир ярим йил бурун. Навоийни Тошкентнинг укаси десам, янглишмайман. Жуда ажойиб, замонавий чиройли шаҳар. Ундан кейин Бухоро, Газли Термиз ва бошқа шаҳар меҳнаткашларига Эстония қўшиқлари гулдастасини тақдим этамиз.

ПАХЛАВОН ДАРАХТ

Дуб дарахтини чиндан ҳам шундай деб аташ мумкин. Запорожьенинг Верхная Хортица деб аталадиган қишлоғида ўсаётган дуб дарахти бунга мисол бўла олади.

Унинг бир неча кишининг қулочи етмайдиган поясидан яна ўн бешта поя-шох ўсиб чиққан бўлиб, баландлиги 36 метр, бош поясининг айлана узунлиги 632 сантиметрдир. Агар бу дубнинг ёши 800 йилдан анча ортиқ эканлигини назарга олсак, унинг 13-аср табиатининг ёдгорлиги сифатида алоҳида муҳофаза қилинаётганига ажабланмаса ҳам бўлади.

Калининград областининг Ладушкино қишлоғида ўсувчи дуб ҳам 800 ёшдадир. Польшада эса ҳар бири 900 ёшлик учта дуб ўсади. Аммо Литванинг Стельмуж деган жойида яшаб келаётган бир дуб Европада энг кекса дарахт ҳисобланади: у қарийб 2000 ёшда.

Қадим замонларданоқ дуб дарахти қадимги юнонлар, румоликлар, славянларда муқаддас ҳисобланган ва ҳатто улар ўсадиган жойлар алоҳида зиёратхона бўлган. Қадимги славянлар Перун деб атаган улкан дуб остида кенгаш қуриб, энг муҳим давлат масалаларини ҳал этишган. Дубнинг ёнғоғидан ун тайёрланиб, нон ҳам ёпилган. Олимлар ҳозирда дуб уни буғдой уни кашф қилинмасдан анча бурун истеъмол қилинган деб тахмин қилишмоқда.

Ўша қадим замонлардан бери неча-неча асрлар ўтди, аммо кишилар ҳамон дуб дарахтларини кўпайтириб, неча юзлаб ёшга кирган намуналарини авайлаб сақлаб келмоқдалар. Ҳозир дубнинг 600 тури дунёнинг турли жойларида ўсади. Европа ва Осиё қитъаларида дубзорлар катта-катта майдонларни эгаллайди. Шимолий Америка ва ҳатто Африкада ҳам дуб кўп ўсади.

Дуб ёғочи афсонавий мустаҳкамлиги ва чидамлилиги билан кўп шуҳрат қозонган. Яқинда Дон дарёси қирғоғида олти метрлик табиий қатлам орасида дубдан ишланган қайиқ топилган. Ер остида у тўрт минг йил ўтганига қарамай ҳозиргача бус-бутун сақланиб қолган. Кенглиги бир метрдан ортиқ, узунлиги саккиз метр бўлган бу қайиқ яхлит дуб ёғочидан ишланган бўлиб, Москвадаги тарих музейда сақланади.

МУВАФФАҚИЯТЛИ САФАР

Яқинда СССР қишлоқ хўжалиги министрлигига қарашли ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-текшириш институтининг бир группа олимлари Сурхондарё областининг Шеробод районида ғўзанинг асосий зараркунандаларига қарши катта майдонларда биологик усулда кураш тадбирларини ташкил қилиб, хўжаликларга яхши ёрдам кўрсатдилар.

Шуниси қувонарлики, ўтган 1973 йил шу райондаги Ленин номли совхозида ғўзанинг зараркунандаларига қарши хўжалик бўйича ҳар бир гектар ҳисобига 25 марта заҳарли моддалар ишлатилган бўлса, бу йил бу кўрсаткич 8—10 тага ҳам боргани йўқ, шундан 4—5 марта ишлаш биопрепаратлар ҳисобига тўғри келади.

Бу ишларда Тошкент қишлоқ хўжалик институти ўсимликларни ҳимоя қилиш факультети студентларининг ҳам ҳиссаси катта бўлди. Айниқса, студентлардан Саид Алимуҳамедов, Мустафо Саодатов, Анвар Абдурасулов ва бошқалар совхоз ишчи-хизматчиларининг таҳсинига сазовор бўлдилар ҳамда қимматли мукофот билан тақдирландилар.

Группа ходимлари асосан инсон организми ва ҳайвонлар ҳамда бошқа тирик мавжудодларга зарар келтирмайдиган биологик препаратлар ва энтомофагларни қўллаб, уларнинг табиий турларини сақлаб қолишга ҳам эришдилар ва шу масалалар юзасидан қизиқарли суҳбатлар, савол-жавоб кечалари ўтказдилар.

Р. ИНОҒОМОВ.

«Тошкент ҳақиқати» газетасига 1975 йил учун обуна давом этмоқда. Обуна барча алоқа бўлимларида, корхона ва қурилишлар, колхоз-совхозлар ва муассасаларда жамоатчи матбуот тарқатувчилар томонидан қабул қилинади.

Газетанинг уч ойлиқ обуна баҳоси 1 сўм 32 тийин, олти ойга — 2 сўм 64 тийин, бир йилга 5 сўм 28 тийин.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ»ГА УЗ ВАҚТИДА ОБУНА БУЛИШНИ УНУТМАНГ!

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА
МУЗ УСТИДА ФИГУРАЛИ УЧИШ БУЙИЧА ПУЛЛИК
«САЛОМАТЛИК» ГРУППАЛАРИ
ТАШКИЛ ҚИЛИНДИ

МАШҒУЛОТЛАР ҲАФТАДА УЧ МАРТА СОАТ 19.00 ДА ЎТКАЗИЛАДИ.

Хоҳловчилар — абонемент сотиб олишлари мумкин.

Ёзилиш учун соғлиғи тўғрисида справка топширадилар.

ЯКШАНБА КУНЛАРИ ЭРТАЛАБ СОАТ 8 ДАН КЕЧ 20.00 ГАЧА КОНЬКИДА ОММАВИЙ УЧИШЛАР УЮШТИРИЛАДИ ВА КОНЬКИЛИ БОТИНКАЛАРНИ ПРОКАТГА БЕРАДИГАН ПУНКТ ИШЛАЙДИ.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, Беруний кўчаси, 41-уй (8-троллейбус, 7, 16, 19-трамвайларнинг «Студентлар шаҳарчаси» бекати).

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.00 — МОСКВА. — 17.35 — ТОШКЕНТ. 17.45 — Қўғирчоқ фильм. 18.00 — «Ёшлик» студияси кўрсатади. 18.30 — **«Ахборот».** 18.45 — «Фан» программаси. 19.15 — Концерт. (Москва). 20.25 — **«Ахборот»** 20.45 — Ўзбекистон чорвадори. 21.15 — Концерт. 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — Қардош республикалар телефестивали. **Экранда — Қозоғистон.** ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 11.00 — ТОШКЕНТ. Телефильм. 11.30 — Ўқув кўрсатуви. 17.35 — МОСКВА. 18.10 — Телефильм. 18.35 — Моҳир қўллар. 19.05 — Янгиликлар. 19.15 — ТОШКЕНТ. **«Ёшлик»** студияси кўрсатади. 19.55 — Ҳужжатли кино экрани. 20.25 — МОСКВА. Инсон ва қонун. 20.55 — **Кичкинтой шаҳзода** (фильм-спектакль). 22.00 — Телефильм. 22.30 — **Фильм-**спектаклнинг давоми. 23.30 — Шахмат бўйича жаҳон чемпионати. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 — Тошкент янгиликлари. 19.15 — Бадиий ўқиш. 20.05 — **Қутлуғ қон** (бадиий фильм). 21.35 — Концерт.

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Апачлар — «ЧАЙКА», «ДРУЖБА», НАВОИЙ номли, «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «СПУТНИК» (тоқ соатларда.)

Камонинг сўнгги жасорати — «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).

ЁЗГИ БИНОДА

Апачлар — «ФЕСТИВАЛЬ».

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 19|IX да **Севилья сартароши,** 20|IX да **Анна Каренина,** 21|IX да **Дон Карлос.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 19|IX да **Комиссия,** 20|IX да **Имон,** 21|IX да **Шоҳ Эдип.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 19|IX да **Ҳалима,** 20|IX да **Олифта,** 21|IX да **Жоним фидо** (спектакллар кеч соат 8 да бошланади).

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — «ДЎСТЛИК ҚАНОТИДА» ЦИРК ТОМОШАЛАРИ— (кеч соат 7 яримда).

ТОШКЕНТ ШАҲАР ВОДОПРОВОДИНИНГ ҲАММА АБОНЕНТЛАРИ ДИҚҚАТИГА! БАРЧА АБОНЕНТЛАРГА

ТОШКЕНТ «ВОДОКАНАЛ» ТРЕСТИ

1974 ЙИЛНИНГ 1 ОКТЯБРИГАЧА

ВОДОПРОВОД-КАНАЛИЗАЦИЯ ХЎЖАЛИГИНИ 1974—75 ЙИЛ ҚИШКИ МАВСУМГА ТАЙЁРЛАБ ҚЎЙИШЛАРИ ЛОЗИМЛИГИНИ

БИЛДИРАДИ

Вақтинча ва мавсумга ўрнатилган водопроводлар тўхтатилсин ва сувдан фойдаланганлик учун ҳақ тўлансин.

Юқорида кўрсатилган тадбирлар бажарилмаган ҳолда водопроводлар қўшимча огоҳлантиришсиз шаҳар водопровод тармоғидан сув бериш тўхтатиб қўйилади.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ
Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача

Р. 01739. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри. Индекс 64634 А—2634.